Ազգ
Azg
armenian daily
1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 153 (2121)

Ամենայն հայոց հայրապետի ուղերձը նոր ուսումնական տարվա սեմին

«Նոր հույսերով է սկսվում ուսումնական տարին, որպես լույսի ճանապարհ, որ առաջնորդում է դեպի գիտելիքի ու արժեքների ճանաչողության մեծասքանչ աշխարհ: Ուսումնատենչ ու ոգեպաշտ մեր ժողովուրդը բազմափորձ իր պատմության ողջ ընթացքում հոգեւորով իմաստ է հաղորդել իր կյանքին, կարեւորել գիտությունն ու արվեստը եւ միշտ ու հոգի կերտող՝ ջանասիրությամբ ու երջանկությամբ լեցուն ուղին՝ ուսումն ու կրթությունը: «Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ» հայերեն առաջին նախադասության ուղենիշ խորհրդով հայոց Սահակ-Մեսրոպյան դպրոցը առաջնորդել ու պիտի առաջնորդի հայորդիներին՝ ոգեշնչելով ու զորացնելով Աստվածաշնչյան անանց ճշմարտությամբ: Սիրասուն սաներ կրթական հաստատությանց՝ աշակերտներ եւ ուսանողներ, ուսումնական շնորհակալ գործի բոլոր նվիրյալներ. Լուսո խորան Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնից ջերմորեն ողջունում եւ սրտաբուխ մեր շնորհավորանքներն ենք բերում Ձեզ՝ 2000-2001 ուսումնական տարվա բացման բերկրաշատ առիթով: Հայրական սիրով եւ հայրապետական օրհնությամբ մաղթում ենք, որ Տերը շնորհազարդի եւ հաջողություններ պարգեւի Ձեզ նոր ուսումնական տարում՝ բեղուն դարձնելով Ձեր ընթացքը ուրախաբեր արդյունքներով: Թող Թարգմանչաց արարող ոգին ուղեկից լինի ձեզ՝ հանուն մեր նախնյաց սուրբ հիշատակի, հանուն մեր ժողովրդի այսօրվա ու գալիքի»:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1

Կրթական վերամուտ

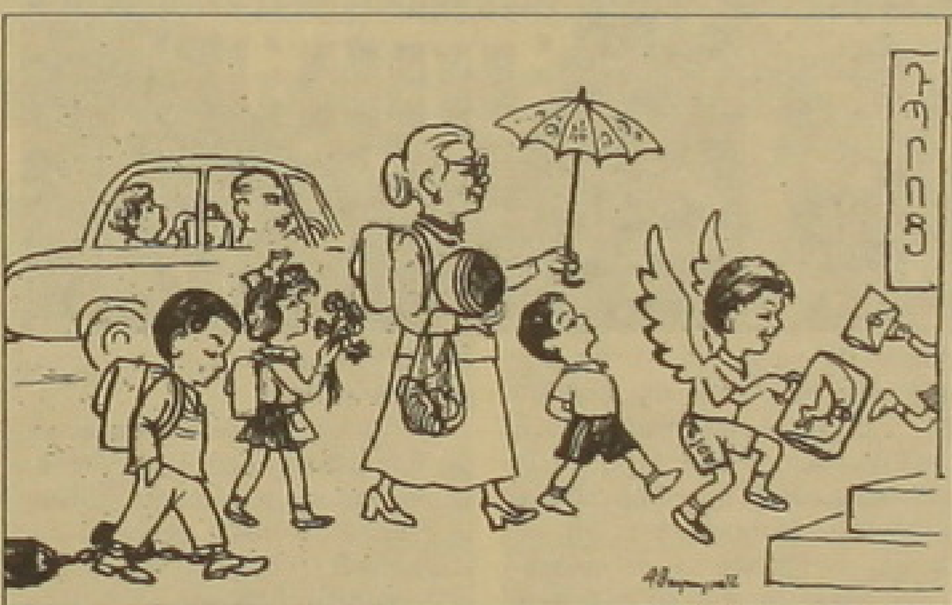

Դպրոցական վերամուտ է դարձյալ: Տասնյակ հազարավոր երեխաներ, ոմանք առաջին անգամ, այսօր մուտք կգործեն կրթական հաստատություններ: Տասնյակ հազարավոր ուսանողներ, ոմանք առաջին անգամ, կնստեն դասերի, ոմանք ապագա հնարավորությունների հեռանկարով, ուրիշներն անստույգ ապագայի կամ «բուհական օդիսի»: Բոլոր տարազներում, սակայն, այսօրվանից կյանքը կփոխի իր ռիթմը, մարդիկ կդառնան առավել աշխույժ, մի քիչ լավատես: Այսօրվանից քերթերն անգամ կսկսեն վաճառվել ավելի լավ: Նոր ուսումնական տարին, ինչպես միշտ, նոր հույսեր է ծնում, անգիտակցաբար, ինքնաբերաբար: Սրտարուն պահենք այդ հույսը, հուսավառենք մեր երեխաներին, մեր երիտասարդությանը: Մեր ընդհանուր հոգսերի մեջ չմոռանանք հայրենասիրությունը, որը հանուն ազգային շահերի զոհողություն է ամեն բանից առաջ: Միայն հայրենասիրությունը կփրկի մեզ, մեր ժողովրդին, ազգին ու պետությանը: Բոլոր գիտելիքներից առաջ հայրենասիրություն ներարկենք մեր երեխաներին, երիտասարդությանը:

ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

Տարեվերջին 1 տակառ նավթը կարող է հասնել 40 դոլարի

Իսկ Հայաստանում 20 լիտրը՝ ոչ պակաս, քան 6500 դրամ

Անգլիական «Goldman Sache» ընկերության փորձագետների կանխատեսումների համաձայն, 2000 թ. դեկտեմբերին համաշխարհային շուկայում նավթի գները կարող են գերազանցել բոլոր սահմանները եւ հասնել մեկ տակառը 40 դոլար սահմանագծին: Օգոստոսի վերջին միջազգային բորսայում մեկ բարելն արժեր 33 դոլարից ավելի. նման ցուցանիշ գրանցվել էր 1990 թ., երբ ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ շուրջ երեք տասնյակ երկրներ սկսեցին «Փոթորիկն անապատում» ռազմական օպերացիան Իրաքի նկատմամբ: Ամերիկայի եւ Եվրոպայի վերլուծաբանների կարծիքով, նավթի գների հետագա աճը լուրջ վտանգ է սպառնում ԱՄՆ-ի եւ Եվրամիության անդամ 15 պետությունների տնտեսությանը: Վերլուծաբանների կարծիքով բանականության մոտ գինը պետք է լինի մեկ բարելի դիմաց ոչ բարձր, քան 25 դոլարը: Արդեն սեպտեմբերի 10-ին Վիեննայում նավթ արդյունահանող 13 երկրների (ՕՊԵԿ) ներկայացուցիչներ կքննարկեն օրական եւս 1,5 մլն տակառ ավելի հում նավթ արդյունահանելու խնդիրը: Որպեսզի համաշխարհային շուկայում նավթի գներն իջնեն 25 դոլար, անհրաժեշտ է օրական սահմանված չափից ավել արտահանել ոչ պակաս, քան 1,5 մլն տակառ: ՕՊԵԿ-ը, որի միջազգային շուկա արտահանվող նավթը կազմում է ընդհանուրի ավելի քան 40 տոկոսը, մոտ ապագայում հնարավորություն չունի (զուտ տեխնիկապես) նման քանակ ապահովել, եթե գործին չմիջամտի կազմակերպության անդամ Իրաքը: Սակայն Բաղդադի նկատմամբ շարունակվող տնտեսական շրջափակումը թույլ չի տալիս լավատեսական կանխատեսումներ անել:

Եթե նավթի գներն իջնեն մեկ տակառի դիմաց 25 դոլարի, ապա ամեն օր Ռուսաստանը, որը ՕՊԵԿ-ի անդամ չէ, կկորցնի 15 մլն դոլար, իսկ նավթ արդյունահանող բոլոր երկրները միասին՝ 250 մլն դոլար (օրական):

Հայաստանում, ուր նավթ ներկրվում է հիմնականում Բուլղարիայից, Ռումինիայից եւ Հունաստանից, տարեվերջին 20 լ բենզինը կարող է գերազանցել 6500 դրամը, եթե միջազգային շուկայում մեկ բարելն արժենա, ինչպես կանխատեսում են անգլիացի փորձագետները, 40 դոլար: Հայաստանում բենզինի գները ցանկացած դեպքում կարող են պահպանվել ներկա սահմաններում, նույնիսկ իջնել, եթե, ինչպես տեղեկացնում են լավատեղյակ աղբյուրները, ՄԱԿ-ի «Նավթ՝ պարենի դիմաց» ծրագրի շրջանակներում երեւանը համագործակցի Բաղդադի հետ: Ակնկալվում է, այս ծրագրի շրջանակներում, Իրաքի նավթը Հայաստան տեղափոխել ամենակարճ ճանապարհով՝ մեր հարավային հարեւան Իրանի տարածքով:

Թ. Հ.

«Հոկտեմբերի 27-ի» գործով մեղադրյալի սպանված լինելը բացառել են

Երեկ մամուլից հայտնի դարձավ, որ Նուբարաշենի թիվ 1 մեկուսարանում մահացել է «Հոկտեմբերի 27-ի» գործով կալանավորված Նորայր Եղիազարյանը, որը մեղադրվում էր ահաբեկչական խմբին զենք վաճառելու մեջ: Կատարվածի մասին փորձեցինք տեղեկություն ստանալ ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովից, որտեղից հայտնեցին, որ սպանության մասին որեւէ ահազանգ չեն ստացել: Մամուլից տեղեկանալով կատարվածին, հանձնաժողովը պարզաբանումներ ստանալու համար դիմել է Նուբարաշենի թիվ 1 մեկուսարանի պետ Ռաֆիկ Հովհաննիսյանին: Մեկուսարանի պետը միանգամից ժխտել է սպանության վարկածը եւ հավանական է համարել սրտային անբավարարությունը կամ էլեկտրահարումը, որոնցից մեկը հնարավոր է հաջորդել է մյուսին:

Ռ. Հովհաննիսյանը հանձնաժողովին տեղեկացրել է, որ երեքունու համայնքի դատախազության կողմից հարուցված քրեական գործի հիման վրա փորձաքննություն է նշանակվել եւ արդյունքները հայտնի կդառնան 10-15 օրից ոչ շուտ: Շատերին զարմացրել է խցերում էլեկտրասալիկի առկայությունը, որով թեյ տաքացնելիս, ըստ նախնական տեղեկատվության, էլեկտրահարվել է մեղադրյալը: Նշենք, որ պաշտոնապես անգամ չի հերքվում խցերում էլեկտրասալիկների առկայությունը, քանի որ կալանավորներով ծանրաբեռնված մեկուսարաններին սնունդով ապահովելու հարցը վերջին տարիներին գրեթե անլուծելի է դարձել: Սնվելու հարցը մեկուսարանի վարչակազմը հնարավորինս թողել է կալանավորներին, այս իսկ պատճառով չի արգելում նաեւ էլեկտրասալիկների գործածումը խցերում:

Ս. Պ.

Աղբեջանցիները բարձրացան Արարատ եւ իջան

ԲԱՔՈՒ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Օգոստոսի 30-ին, Անկարայի ժամանակով 10:15-ին պատմության մեջ առաջին անգամ ադրբեջանցի լեռնագնացները բարձրացան Արարատի գագաթը՝ միջազգային արշավախմբի կազմում: Ադրբեջանական թիմի ինն անդամներից 5165 մ բարձրության հասել են ութը:

Նույն օրը լեռնագնացներն սկսել են վայրէջքը 4200 մետր բարձրության վրա գտնվող ճամբարը: Հիշեցնենք, որ վերելքն սկսվել էր օգոստոսի 28-ին եւ կավարտվի սեպտեմբերի 4-ին: Արշավախմբում ընդգրկված է 120 մարդ՝ 11 երկրներից: Վերելքն իրականացվել է Ադրբեջանի երիտասարդության եւ սպորտի նախարարության եւ «BP-AMOCO» ընկերության կազմակերպական եւ ֆինանսական աջակցությամբ:

Թուրք մամուլը հույն հրամանատարի այցը Հայաստան համարում է հակաթուրքական արտահայտություն

ԱՆԿԱՐԱ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքական լրատվամիջոցները կտրուկ արձագանքեցին Հունաստանի բանակի գլխավոր շտաբի պետ Պարայուդակիսի Հայաստան կատարած այցին: «Միլլիեթ»-ն իր օգոստոսի 31-ի համարում մասնավորապես գրում է. «Հունաստանը Թուրքիայի նկատմամբ դիրքորոշման փափկացմանը զուգահեռ շարունակում է հակաթուրքական ճակատի ձեւավորմանն ուղղված քայլերը: Այս նպատակն էր հետապնդում Հունաստանի բանակի գլխավոր շտաբի պետ Պարայուդակիսի Հայաստան կատարած այցը:» Թերթը մեջբերում է ՀՀ վարչապետ Ա. Մարգարյանի խոսքերը, թե երկու երկրները տարածաշրջանում հետապնդում են միեւնույն նպատակները, եւ դա որակում է որպես հակաթուրքական արտահայտություն: Նշելով, որ Հունաստանը հեռանկարային է համարում Հայաստանի հետ ռազմաարդյունաբերական ոլորտում համագործակցության խորացումը՝ թերթը գրում է. «Աթենքը շարունակում է աշխատել Ռուսաստան-Հայաստան-Իրան ճակատի ձեւավորման ուղղությամբ»:

Իսրայելը պաշտոնապես կհռչակվի ԱՄՆ-ի ռազմավարական գործընկեր

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Իսրայելն ԱՄՆ-ի պաշտոնական ռազմավարական գործընկեր կհայտարարվի: ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնն ու Իսրայելի վարչապետ Եհուդ Բարաքը մտադիր են հաջորդ շաբաթ հայտարարել անվտանգության բնագավառում իրենց հարաբերությունները ամրապնդելու մասին, եւ Իսրայելը պաշտոնապես կհռչակվի ԱՄՆ-ի «ռազմավարական գործընկերը»: Ինչպես հայտնի է դարձել օգոստոսի 31-ին, Բ. Քլինթոնն ու Ե. Բարաքն ընդհանուր հայտարարություն կկատարեն, որում նաեւ կնախանշվի Հազարամյակի գագաթաժողովի առնչությամբ Նյու Յորքում սեպտեմբերի 6-ին նախատեսվող բանակցությունների ավարտից հետո ԱՄՆ-ի կողմից Իսրայելի բանակին տրամադրվելիք հատուկ օգնությունը: Երկու երկրներն էլ պետք է պայմանագիր կնքեն երրորդ երկրներին Իսրայելի զենքի վաճառքի վերահսկումն ուժեղացնելու շուրջ: Ընդհանուր առմամբ Բ. Քլինթոնը եւ Ե. Բարաքը կկնքեն հինգ համաձայնագրեր:

ՌԴ Պետխորհրդի ստեղծման հրամանագիր

ՍԱՄԱՐԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ Պետխորհրդի ստեղծման մասին հրամանագրի նախագիծն արդեն պատրաստ է, հինգշաբթի Սերծվոլգյան օկրուգի դաշնային սուբյեկտների ղեկավարների հետ խորհրդակցության ժամանակ հայտարարել է ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Ըստ նրա, ինքը պատրաստ է վաղը ստորագրել այդ հրամանագիրը:

Թուրքիա. Մեղադրանք իսլամ առաջնորդին

ԱՆԿԱՐԱ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայում պետական դատախազը մեղադրանք է առաջադրել ամենաժողովրդական իսլամական հոգեւոր առաջնորդներից մեկի՝ Ֆեթուլա Գուլենի դեմ: Նա մեղադրվում է աշխարհիկ պետության հիմքերը խարխլելու փորձի մեջ: Գուլենն այժմ գտնվում է ԱՄՆ-ում, եւ եթե նրան ճանաչեն մեղավոր, նրան սպառնում է մինչեւ տասը տարվա բանտարկություն:

ՓՈՂ

Այսօրվանից նոր 500 դրամանոց թղթադրամ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայկական թղթադրամների ընտանիքը համալրվեց եւս մեկով: Համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշման, 2000 թ. սեպտեմբերի 1-ից շրջանառության մեջ են դրվում նոր նմուշի 500 դրամանոցներ: Հին նմուշի նույնարժեք թղթադրամները կմնան շրջանառության մեջ մինչեւ 2005 թ. օգոստոսի 31-ը, իսկ այնուհետեւ կփոխանակվեն ՀՀ ԿԲ-ում եւ նրա լիազորած բանկերում՝ առանց սահմանափակումների:

Նոր նմուշի թղթադրամի դիմերեսին պատկերված է հայ մեծ ճարտարապետ Ալեքսանդր Թամանյանը, դարձերեսին՝ նրա նախագծով կառուցված Կառավարության շենքը: Ներկայացնելով նոր 500 դրամանոցները, ՀՀ ԿԲ էմիսիոն գործառնությունների եւ դրամական պահուստների վարչության պետ Գեւորգ Թումանյանը նշեց, որ թղթադրամը ընդգրկում է մի շարք լրացուցիչ պաշտպանական հատկանիշներ: Ի տարբերություն նախորդ թղթադրամների, այս նմուշը պատված է հատուկ լաքով: Դա երկարացնում է թղթադրամի կյանքը շուրջ 40 տոկոսով, պաշտպանում կեղտոտվելուց, բայց ինքնարժեքը թանկանում է 15 տոկոսով:

Տես էջ 3

ՆՈՐ ՈՒՍՏԱՐԻ

Ուսուցիչների 800 թափուր տեղ կա Հայաստանում

Ինչպե՞ս է մեկնարկում այս ուսումնական տարին

Այս ուսումնական տարում առաջին դասարանցիների թիվը նվազել է: «Ընդհանրապես, աշակերտների թիվն է նվազել», դպրոցական համակարգի նորություններն ու հոգսերը ներկայացնող մամլո ասուլիսում նշեց ՀՀ կրթության եւ գիտության փոխնախարար Սիդա Թոփուզյանը: Առաջին դասարան ընդունվածների վերջնական թիվը հանրապետությունում պարզ կլինի ավելի ուշ, բայց նվազման միտումը նկատելի է եւ հատկապես մարզերում: «Սա միայն Հայաստանին հատուկ երեւույթ չէ, այլ ԱՊՀ մյուս երկրներին եւս: Մեր դեպքում, իհարկե, արտագաղթի հանգամանքն էլ գործում է», նշեց Ս. Թոփուզյանը: Այնուամենայնիվ, ըստ նրա, կան դպրոցներ, որտեղ հավաքվել են չորս-հինգ առաջին դասարաններ:

Դպրոցներում նաեւ 800 ուսուցչի թափուր տեղ կա: Կրթության եւ գիտության փոխնախարարի խոսքերով, մի կողմից մեր մանկավարժական բուհերն ամեն տարի որոշակի թվով շրջանավարտներ են տալիս, մյուս կողմից՝ նրանք չեն հասնում դպրոցներ, այն դեպքում, երբ շրջանավարտների մի մասն ուսանել է պետպատվերով: Տկն Թոփուզյանի հավաստմամբ՝ իրենք ՀՀ արդարադատության նախարարության հետ արդեն երեք տարի բանակցություններ են վարում, որպեսզի այս խնդիրը լուծվի մարդու իրավունքների շրջանակներում, եւ պետպատվերով համապատասխան բուհերի ուսանողների հետ պայմանագիր կնքվի՝ ասենք ավարտելուց հետո 3-5 տարի մարզերի դպրոցներում դասավանդելու պարտավորությամբ:

Դպրոցն ունի նաեւ շինարարական հոգսեր: Ըստ Ս. Թոփուզյանի, պետբյուջեից այդ խնդիրը հոգալու համար այս տարի 1 մլրդ 280 հազար դրամ է տրամադրվել, որը ծախսվել է 150 դպրոցների լրիվ կամ մասնակի վերանորոգման համար: Միջազգային կազմակերպությունների, հովանավորների տրամադրած գումարներով էլ բարեկարգվել է եւս 100 դպրոց:

Այս տարի դպրոցներ են մտցվել 29 անուն նոր դասագրքեր, որոնցից ամենաթանկի համար աշակերտները պիտի վճարեն 350 դրամ:

10 անուն դասագիրք է պատրաստվել նաեւ հատուկ դպրոցների համար, ասենք խուլուհամրերի: «Ֆինանսական սուղ պայմանների պատճառով այս դպրոցները երկրորդական ոլորտ էին դարձել: Այդ դպրոցներում սովորում էին նաեւ այդ պրոֆիլին չհամապատասխանող երեխաներ: Այժմ կանոնակարգում ենք այդ հաստատություններում սովորող երեխաների կոնտինգենտը»:

Իսկ ուրիշ ի՞նչ փոփոխություններ են սպասվում: Ըստ Ս. Թոփուզյանի, հավանաբար հաջորդ ուսումնական տարում միջնակարգ կրթության տեւողությունը կդառնա 11 տարի: Այլապես ուսումնական շաբաթը կրճատվել, դարձել է 5 օր եւ ուսումնական պլանները չեն տեղավորվում ժամանակի մեջ, հատկապես, որ նոր առարկաներ դասավանդելու անհրաժեշտություն կա: Արդեն հաջորդ տարի դպրոց կմտնեն իրավունք, քաղաքացիական կրթություն, տնտեսագիտության հիմունքներ առարկաները:

Ս. Թոփուզյանն ընդունեց, որ դպրոցում քննադատելու շատ բան կա դեռեւս, բայց լրատվամիջոցներից խնդրեց ավելի կառուցողական քննադատություն անել:

Լ. Գ.

Նոր ուսումնական տարին համալսարանը դիմավորում է լուրջ հիմնախնդիրներով

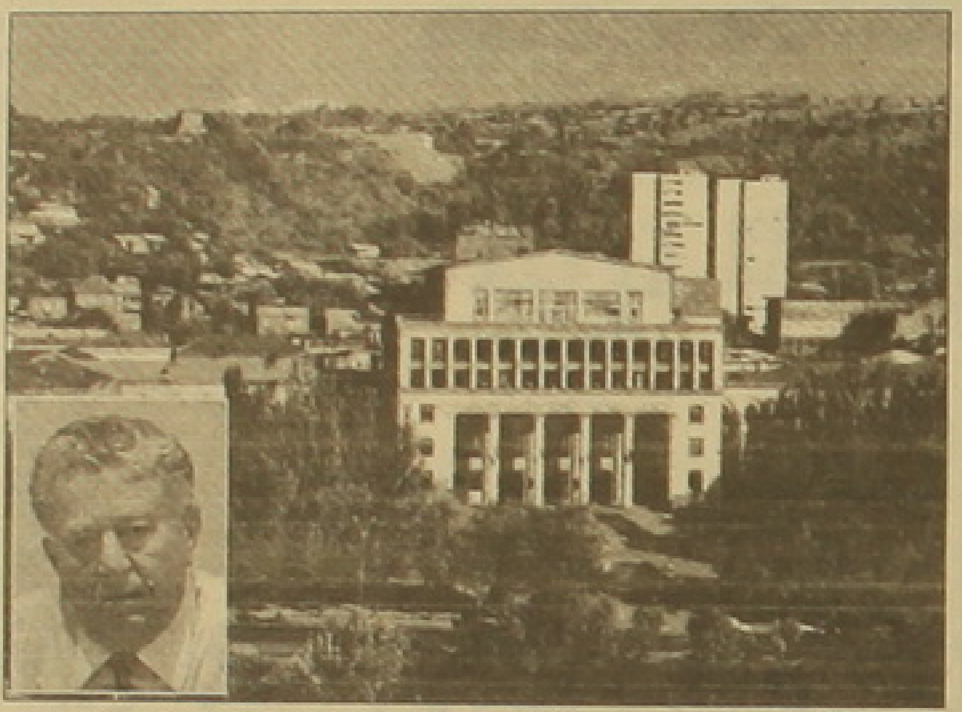

Նոր ուսումնական տարվա շեմին՝ օգոստոսի 31-ին, «Հրատապ թեմա» ծրագրի շրջանակներում Մամուլի ազգային ակումբի հյուրն էր Երեւանի պետական համալսարանի ռեկտոր, ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանը: Առաջարկվող հրատապ թեմաները ընդգրկում էին ներկայիս կրթական համակարգում, մասնավորապես ԵՊՀ-ում եղած հիմնախնդիրները, բացթողումներն ու առավելությունները:

Եվ քանի որ ավարտվեցին ընդունելության քննությունները, բնականաբար առաջին հարցը դրանց ամփոփումն էր: Պրն Մարտիրոսյանը նշեց, որ ԵՊՀ-ում դիմորդների ավանդական թիվը նույնն էր, ինչ նախորդ տարիներին (3200, որից ընդունվել են ընդամենը 2000-ը, 800-ը՝ պետպատվեր, իսկ 1200-ը՝ վճարովի համակարգով):

15 թափուր տեղեր են մնացել կենսաբանական ֆակուլտետում, որն, ըստ ռեկտորի, ունի իր բացատրությունը: Նախորդ տարիներին այս ֆակուլտետ էին գալիս դիմորդներ նաեւ բժշկական համալսարանից, իսկ այս տարի բժշկականում նույնպես դիմորդներ քիչ էին, եւ այնտեղ ընդունվեցին սովորականից շատ ցածր միավորներով:

Ըստ պրն Մարտիրոսյանի դիտարկումների, այս տարվա դիմորդների մակարդակը թույլ չէր: Նա նշեց, որ բնական գիտություններով միավորների թիվն ավելի բարձր է, քան անցյալ տարի, հումանիտար բոլոր ֆակուլտետներում նույն միավորներն էին, իսկ տնտեսագիտականում՝ այս տարի մի միավորով մի քիչ ցածր:

Նա հավաստեց, որ կրթության մակարդակը բարձրացել է եւ ոչ թե նվազել, որովհետեւ այսօր համալսարանում կիրառվում են ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաներ: Օրինակ, համալսարանն ունի մոտավորապես հազար համակարգիչ: ՄԱԱ-ի հյուրը տեղեկացրեց, որ ԵՊՀ-ի բյուջեի միայն 27 տոկոսն է պետական հատկացումներ են, իսկ 73 տոկոսը գոյանում է վճարովի տեղերից եւ միջազգային կապերի շնորհիվ ստացված գումարներից, որի 90 տոկոսը վճարում են որպես աշխատավարձ:

Նա նշեց, որ անվճարունակության պատճառով ԵՊՀ-ից ոչ մի ուսանող դուրս չի մնում եւ համալսարանում գործում է զեղչի համակարգը: ԵՊՀ-ի ռեկտորը հայտնեց իր դժգոհությունը՝ կապված համալսարանի ներքին տեսքի հետ: ՄԱԱ-ի նախագահը՝ Նարինե Մկրտչյանն առաջարկեց սեպտեմբերի 1-ի կապակցությամբ ԵՊՀ-ի ճակատին ծածանել պետական դրոշը: Այս առաջարկը Ռադիկ Մարտիրոսյանը համարեց լավ միտք եւ խոստացավ կատարել:

ԳԱՅԱՆԵ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Վաստագույն ավանդույթները շարունակվում են

Երեւանի պետական համալսարանն արդեն 80 տարեկան է: 80 տարի կրթել ու դաստիարակել է սերունդներ, իր ներդրումն ունեցել անհատի զարգացման ու ձեւավորման գործում: Համալսարանը միշտ էլ ունեցել է հոգսեր ու դժվարություններ, բայց երբեւիցե դրանք չեն ընկճել նրան, ու մայր բուհն աննկուն նվիրումով կատարել է իր առաքելությունը:

Սակայն այսօր, երբ Հայաստանում գերխնդիրների շարանը պարուրել է գրեթե բոլոր ոլորտները, համալսարանը եւս ընդգրկվել ու ներքաշվել է պրոբլեմային շղթայի մեջ: Կրթական այս օջախում, իրոք, դժվարությունները շատ են ու բազմաբնույթ: Խորհրդային շրջանի գրքերն արդեն դուրս են եկել գործածությունից, մինչդեռ մայր բուհը հնարավորություն չունի ուսանողներին ապահովել նոր, թարմ գրքերով: Հնացել է համալսարանում եղած տեխնիկան. լրագրության ֆակուլտետն, օրինակ, ձայնագրում ու նկարահանում է հնացած սարքերով, քիմիայի ֆակուլտետի ուսանողները փորձը կատարում են օգտագործման համար արդեն ոչ պիտանի անոթներում ու արկղերում: Ցավալի է նաեւ բուհի արտաքին տեսքը: Զանազան արտահայտություններով զարդարված պատերն ու կոտրված ապակիները, խախուտ, խզբզված սեղաններն ու աթոռները ստեղծում են լսարանային այնպիսի մթնոլորտ, որ ուսանողին ակամա թվում է, թե երկրաշարժից տուժած շինություն է: Բայց այս ամենը դեռ ոչինչ. պայմանների բարելավման հետ դրանք կփոխվեն ու մի օր էլ գուցե վերանան: Կա մի ուրիշ խնդիր, որ երեւի թե 80 տարի առկա է եւ դեռ այնքան կլինի, որքան գործի համալսարանը: Խոսքը ուսանող-դասախոս հարաբերության մասին է: Չգիտեմ ինչու, այստեղ ուսանողը միշտ պարտականություններ ունի, բայց ոչ երբեք իրավունք: Իրավունք պարզապես ազատ մտածելու, խոսելու եւ գործելու: Հակառակ ուսանողի, դասախոսն իրավունք ունի ամեն ինչի: Ամեն կերպ փորձում է իր կարծիքը հրամցնել ուսանողին, խելացի բան էլ նրանից լսելով ու տեսնելով, անմիջապես նկատողություն է անում ու սկսում բռնամաբար վերաբերվել: Համալսարանում դասախոսներն առաջնությունը տալիս են խելոք ու համեստ ուսանողներին, ցանկացած պարագայում օրինակ բերում եւ մյուսներից էլ պահանջում, որ լինեն այդպիսին: Բայց չէ՞ որ ամեն ուսանող ունի իր հոգեբանությունն ու բնավորությունը, ունի իր դիրքորոշումն ու մոտեցումը, եւ ստանդարտներ ամենեւին էլ պետք չէ ստեղծել: Ցավով ուզում եմ նշել, որ ճշմարտախոսությունը ծակում է նաեւ դասախոսի ականջը. նա գերադասում է կեղծավորությունն ու քծնանքը եւ իրեն լավ զգում ուսանողին կալանավորի դերում տեսնելիս: Կալանավոր, որ օրերից մի օր ազատություն ձեռք բերելով, առանց ժամանակ կորցնելու կսկսի մտքում բարձրաձայն հայհոյել դասախոս-պետին: Միգուցե ասածս չափազանցություն է, բայց համամայնեք, ինչ-որ տեղ իրոք այդպես է: Խոսքս, իհարկե, չի վերաբերում բոլորին, պարզապես վատն ու անշնորհքը իսկույն աչք է ծակում ու ստվեր գցում մյուսների վրա:

Թերեւս սա է համալսարանի թիվ 1 գերխնդիրը, որի առկայությունը կրթական համակարգի բացթողումներից մեկն է: Ասում եմ կրթական համակարգի, որովհետեւ այս ոլորտն է, որ պետք է ապահովի ուսանողի ու դասախոսի իրավունքների ներդաշնակությունը: Ժամանակն է արդեն, որ ե՛ւ դասախոսը, ե՛ւ ուսանողը հասկանան, որ ցանկացած մարդ ունի իրավունքներ ու պարտականություններ, եւ դրանց կատարումը երբեք էլ չի գցում նրանցից եւ ոչ մեկի արժանապատվությունը:

ԳՈՀԱՐ ՎԵԶԻՐՅԱՆ,
ԵՊՀ-ի ուսանող

300 000 դոլարով վաճառվեց Ս. Պետերբուրգի «Արարատ» գործարանը

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄԱԱՐ: Հայաստանի կառավարությունը «Սանկտ Պետերբուրգի «Արարատ» գինու եւ կոնյակի գործարան» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերի 100 տոկոսը 300 հազար ԱՄՆ դոլարով վաճառել է «Երոհտվինկոնցեռն» հայռուսական ձեռնարկությանը: Ուղղակի վաճառքի մասին պայմանագիրը կնքվել է օգոստոսի 30-ին, Երեւանում: Այդ մասին հաղորդեց Հայաստանի պետական գույքի կառավարման նախարար Դավիթ Վարդանյանը: Նրա խոսքերով, ըստ պայմանագրի, գնորդը պարտավորվում է հինգ տարվա ընթացքում Հայաստանից տարեկան 2 հազար տոննա խաղող գնել: Նախարարը նշել է, որ վաճառքի պայմաններին համապատասխան, «Երոհտվինկոնցեռն» ձեռնարկությունը չպետք է կոնյակ արտադրի մինչեւ 2004 թվականի հունիսի 30-ը: Այդ պահանջը ներկայացվել է «Պեռնո Ռիկար» ընկերության կողմից եւ ամրագրվել Հայաստանի կառավարության հետ կնքված պայմանագրով: Բացի այդ, գնորդը պարտավորվում է մարել «Արարատ» գործարանի 2,6 մլն ԱՄՆ դոլար կազմող պարտքերը «Խոլոդ-2» ռուսական ընկերության հանդեպ: Ճիշտ է, նախարարը նշեց, որ պարտքի մարման ժամանակացույցը պայմանագրում չի նշվում: Հիշեցնենք, որ Սանկտ Պետերբուրգի «Արարատ» գործարանի ուղղակի վաճառքի մասին որոշումը կայացվել է ընթացիկ տարվա ապրիլի 8-ին, Հայաստանի կառավարության կողմից: Մինչ այժմ բանակցություններ էին ընթանում: «Երոհտվինկոնցեռն» ձեռնարկությունը հիմնադրվել է «Խոլոդ-2»-ի հետ համատեղ եւ գրանցվել Երեւանում:

ԱՎՄ-Ի ԱՌՕՐՅԱՅԻՑ

Հանդիպումներ տարբեր շրջաններում

Հանգստյան օր էր, կիրակի: Սակայն Ազատամարտի վետերանների միությունն այդ օրը նախաձեռնել էր մի շարք միջոցառումներ:

Երեւան քաղաքի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի Հաղթանակ գյուղում կայացած հիմնադիր ժողովում ստեղծվեց ԱՎՄ-ի մասնաճյուղը եւ ընտրվեց խորհրդի կազմ: Ժողովում ԱՎՄ համանախագահ Միհրան Մովսիսյանը տեղեկացրեց, որ վերջին օրերին միությունը շարունակում է համալրվել հայրենիքի պաշտպանության ճակատի եւ թիկունքի բազմաթիվ ներկայացուցիչներով: Ներկաները վստահություն հայտնեցին, որ ԱՎՄ ծանրակշիռ դերակատարություն կունենա հանրապետության հասարակական կյանքում:

Շուրջ 600 անդամ ունեցող ԱՎՄ Գյումրու բաժանմունքում կայացած հանդիպման ժամանակ ԱՎՄ համանախագահ Համլետ Հովսեփյանը եւ խորհրդի անդամ Արմեն Մազմանյանը ներկայացրին առաջիկա ծրագրերն ու նպատակները, անդրադարձան առկա խնդիրներին: Փաստվեց, որ ԱՎՄ բաժանմունքներ են հիմնադրվել Արթիկի եւ Ախուրյանի տարածքներում: Խոսվեց նաեւ այն մասին, որ միությունը նախապատրաստվում է սեպտեմբերին կայանալիք առաջին համաժողովին: Հանդիպմանը ներկա էին Շիրակի մարզի նորաստեղծ հունական համայնքի ներկայացուցիչները, որոնց հնարավոր օժանդակություն է ցուցաբերում Գյումրու ԱՎՄ խորհուրդը: Հանդիպումից հետո հունական համայնքի ուժերով կազմակերպվել էր նաեւ համերգ, որից ներկաները մեծ բավականություն ստացան:

Համերգ էր կազմակերպվել նաեւ Մասիս քաղաքում, որին ներկա էին հազարավոր մասիսցիներ: Սա արդեն ԱՎՄ նախաձեռնությամբ անցկացվող երկրորդ համերգն է: Ընդ որում նման համերգների ժամանակ ԱՎՄ աջակցությամբ ի հայտ են հանվում այն շնորհաշատ երեխաները, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով առ այսօր անտեսված են եղել: Ասպարեզ են հանվում նաեւ ինքնուրույն երգի եւ պարային խմբերը: Իսկ Շենգավիթ համայնքում բացվեց հուշաղբյուր՝ Մուշեղ Մխոյանի (Վոժդ), Մովսես Գորգիսյանի, Էդուարդ Մարկոսյանի, Սամվել Գեւորգյանի եւ Երվանդ Սաղամյանի հիշատակին:

Համերգային ծրագրով միջոցառում էր կազմակերպվել նաեւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի 90 զոհված ազատամարտիկների հիշատակին: Անահիտ Շարյանի եւ այլ երգիչների, պարողների ու ասմունքողների մասնակցությամբ մինչեւ ուշ երեկո շարունակվեց հուշ-միջոցառումը: ԱՎՄ խորհրդի անդամ Մայիս Միրզոյանն իր ելույթում վերստին արժեւորեց Նորօրյա Վարդանանց կատարած սխրանքն ու նշեց, որ նրանք ընկան՝ թողնելով մի բարի ու լուսե անուն, որ պիտի լեգենդ դառնա սերունդների համար: Կանանց խորհրդի նախագահ Կարինե Գրիգորյանն էլ իր ելույթում խորհուրդ տվեց հայ մայրերին, որ իրենց որդիներին դաստիարակեն այնպես, ինչպես այդ տղաներն են եղել:

ԱՎՄ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հայ-հունական ռազմական հարաբերությունների մակարդակը զիջում է միայն հայ-ռուսականին

Հունաստանի ազգային պաշտպանության գլխավոր շտաբի պետ Մանուսոս Պարայոդակիսի քառօրյա պաշտոնական այցն ավարտվեց երեկ: Համատեղ կազմակերպված մամլո ասուլիսում, որին մասնակցում էին պրն Պարայոդակիսը, իր հայ պաշտոնակից, ՀՀ ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետ Միքայել Հարությունյանը եւ ՀՀ-ում Հունաստանի դեսպան Պանայոտիս Զոգրաֆոսը, ամփոփվեցին այցի արդյունքները:

Պրն Պարայոդակիսը հանդիպումներ է ունեցել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի, ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետ Միքայել Հարությունյանի հետ, այցելել է ՀՀ պաշտպանության նախարարություն, գլխավոր շտաբ, բանակային զորամաս: Բարձրաստիճան հույն զինվորականի հավաստմամբ Հայաստանի զինված ուժերը բարձր մակարդակի վրա են:

Միքայել Հարությունյանը նշեց, որ հայ-հունական համագործակցությունը զարգանում է եւ ունի զարգացման միտումներ. «Ռազմական բնագավառում Հունաստանը Հայաստանի երկրորդ կոնտինգենտն է: Շնորհակալություն եմ հայտնում մեր հույն բարեկամներին Հայաստանի բանակին մարդասիրական օգնություն ցուցաբերելու համար: Այցի շրջանակներում քննարկվել են հայ-հունական ռազմական հարաբերությունների հետագա զարգացումը, հայ սպաների Հունաստանում ուսանելու, հայկական խաղաղապահ գումարտակ կազմավորելու խնդիրները, ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Հունաստանի աջակցությունը: Հայաստանը եւ Հունաստանը ձգտում են տարածաշրջանում պահպանել կայունություն»:

Հունաստանը ՆԱՏՕ-ի անդամ պետություն է, սակայն մի շարք խնդիրներում պաշտոնական Աթենքը բոլորովին էլ համամիտ չի լինում դաշինքի անդամ մյուս երկրների տեսակետներին: Մասնավորապես, անցյալ տարի, երբ ՆԱՏՕ-ի օդուժը քարուքանդ էր անում Սերբիան, Հունաստանն ակնհայտորեն իր դժգոհությունն արտահայտեց: Հայաստանը, անկախ ՆԱՏՕ-ի մասին մեր ունեցած պատկերացումներից, պետք է համագործակցի Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հետ, մանավանդ մեր մյուս հարեւաններ Ադրբեջանն ու Վրաստանը առավել ակտիվ են, իսկ Թուրքիան ոչ միայն ՆԱՏՕ-ի անդամ է, այլեւ ԱՄՆ-ից հետո ունի ամենամեծ բանակային թվաքանակը 19 երկրների կազմում: Հայաստան-ՆԱՏՕ հարաբերությունների խորացման ուղղությամբ անժխտելի կարեւորություն է տրվում Հայաստան-Հունաստան ռազմական հարաբերությունների զարգացմանը:

Հայաստանի եւ Հունաստանի գլխավոր շտաբների պետերը Միքայել Հարությունյանը եւ Մանուսոս Պարայոդակիսը:

Ի՞նչ կարծիքի են հայ եւ հույն բարձրաստիճան զինվորականները Հայաստան-Իրան-Հունաստան-Ռուսաստան ռազմական հարաբերությունների մասին: Նախ լսենք պրն Հարությունյանի պարզաբանումները. «Ռուսաստանի հետ մենք խնդիրներ չունենք, ռազմական ոլորտում լուրջ համագործակցություն ենք ծավալել, Հայաստանում կան ռուսական ռազմակայաններ: Մենք ունենք գրեթե նմանատիպ ռազմական հարաբերություններ Հունաստանի ռազմական ուժերի հետ: Ինչ վերաբերում է Իրանի հետ հարաբերություններին, ապա նախ պետք է որոշում ընդունեն երկու երկրների կառավարությունները: Իսկ մենք զինվորականներ ենք եւ կատարում ենք մեր պարտականությունները: Իրան-Հայաստան-Հունաստան ռազմական եռակողմ հարաբերությունների մասին մենք տեղեկություններ չունենք, նման պայմանավորվածություններ չկան»:

Իսկ հիմա լսենք պրն Պարայոդակիսին. «Իրան-Հայաստան-Հունաստան եռակողմ համագործակցություն կա, տնտեսական բնույթ է կրում՝ արտգործնախարարների մակարդակով»:

Ինչ վերաբերում է Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ցանկությանը՝ անդամակցել ՆԱՏՕ-ին եւ Ադրբեջանում տեղակայել դաշինքի ռազմահանգրվաններ, պրն Պարայոդակիսն ասաց. «Դրանք լոկ քաղաքական հարցեր են: Գիտենք, որ տարածաշրջանն անկայուն է: Հայաստանի դիրքորոշումը մեզ ծանոթ է՝ հակամարտությունների խաղաղ կարգավորում, տնտեսական ինտեգրացում: Ինչ վերաբերում է Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ցանկությանը, ապա դա եւս քաղաքական խնդիր է: Ինչքան ես գիտեմ, պաշտոնական նման առաջարկ ՆԱՏՕ-ն չի ստացել»:

Հունաստանի ազգային պաշտպանության գլխավոր շտաբի պետ Մանուսոս Պարայոդակիսը Հունաստանի պաշտպանության նախարարի անունից ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանին հրավիրել է Հունաստան:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հայերն անընդհատ դիմում են ԱՄՆ դեսպանություն՝ վիզայի համար եւ անընդհատ կորցնում 40 դոլար

«Հենց հյուպատոսարանի աշխատակիցները փոխվում են, վիզայի համար դիմած եւ մերժված դիմորդները նորից վիզա են խնդրում: Իսկ նոր հյուպատոսի ժամանումից դեռ մեկ ամիս առաջ արդեն լուրեր էին պտտվում, թե նա ԱՄՆ մուտքի վիզաներ է վաճառում 7.000 դոլարով», երեկ ասաց ՀՀ-ում ԱՄՆ փոխհյուպատոս Գրիգոր Մոռիսոն՝ ՀՀ-ում ԱՄՆ հյուպատոս Լիլի Քոժերի հետ հրավիրած մամլո ասուլիսում: Հյուպատոսն ու փոխհյուպատոսը ներկայացրին վիզայի համար դիմումների նոր կարգը, որին «Ազգը» նախորդ համարներից մեկում անդրադարձել է: Խոսքն այն մասին է, որ վեց ամսվա ընթացքում ՀՀ-ում ԱՄՆ հյուպատոսարան՝ վիզա ստանալու համար դիմած եւ երկու անգամ մերժված քաղաքացիները եւս մեկ դիմումի իրավունք ունեն միայն վեց ամիս հետո: Նախկինում նման սահմանափակում չկար: Բայց, տկն Քոժերի հավաստմամբ, դա նպատակահարմար չէր, քանզի ա) դեսպանատան դիմաց ապարդյուն մեծ հերթեր էին գոյանում, բ) ամեն դիմումի համար քաղաքացիները վճարում են 40 դոլար եւ, փաստորեն, կորցնում էին այդ գումարը:

Տկն հյուպատոսը վստահեցրեց, որ մեկ անգամ վիզա ստանալու համար մերժվելուց հետո իմաստ ունի դարձյալ դիմել միայն այն դեպքում, երբ քաղաքացու սոցիալական կարգավիճակում փոփոխություններ կան: Իսկ այստեղ ստացվում էր այնպես, որ մարդիկ նույն փաստաթղթերով անընդհատ դիմում էին:

Վիզայի համար դիմումների կարգի մյուս փոփոխությունն էլ ԱՄՆ քաղաքացիներին հնարավորություն չի տալիս այլեւս դիմել հյուպատոսարան եւ իրենց այստեղի ընկերների ու հարազատների համար հարցազրույցի միջնորդություն անել, հատուկ ժամ համաձայնեցնել: Ըստ տկն Քոժերի դա անարդարացի կարգ էր, եւ բոլորը դիմելու նույն հնարավորությունները պիտի ունենան:

ԱՄՆ վիզայի համար դիմելու հնարավորությունից վեց ամիս ժամկետով զրկվում են նաեւ այն դիմորդները, որոնք կեղծված կտրոններ են ներկայացնում (այս կտրոններում գրանցված է վիզայի համար հարցազրույցի օրը եւ ժամը): Հյուպատոսը նշեց, որ իրենք պատրաստ են ընդառաջել եւ ավելի սեղմ ժամկետում կազմակերպել հարցազրույցը, այնպես որ կարիք չկա կեղծիքների դիմելու: Իսկ ի՞նչ պատկեր է ստացվում, երբ ԱՄՆ դեսպանատան դիմացի հերթերը վերածում ես թվերի: 1999-ի օգոստոսի 30-ից մինչեւ 2000-ի օգոստոսի 30-ը ՀՀ-ում ԱՄՆ հյուպատոսարանից վիզա է խնդրել 26.476 մարդ, որոնցից միայն 12.124-ը, այսինքն դիմածների 55 տոկոսը մերժվել է: Մերժումների նույն ցուցանիշն է գրանցվել նաեւ նախորդ մի քանի տարիներին. 1998-ին՝ 53 տոկոս (10975 դիմում), 1997-ին՝ 55 տոկոս (11.087 դիմում):

Հյուպատոսն ու փոխհյուպատոսը պարզաբանեցին նաեւ մերժման սկզբունքները: Այսպես, հիմնական սկզբունքը ԱՄՆ՝ 214 Բ արտագաղթի մասին օրենքն է, համաձայն որի ԱՄՆ վիզա ստացող ցանկացած մեկը համարվում է պոտենցիալ արտագաղթող: Ու դիմորդը պիտի կարողանա ապացուցել, որ հայրենիքում, ընտանիքում իր կապերը ամուր են, որ ինքը վերադառնալու է: «Երբ մեկը դիմել է մեզ վիզայի համար, եւ նայում, տեսնում ենք, որ նրա ընտանիքի մյուս անդամն արդեն Հայաստանից դուրս է, մտածում ենք, որ նա էլ նույն հաջողությամբ կարող է դուրս գալ երկրից ու չվերադառնալ: Սա կարող է մերժման պատճառ դառնալ», նշեց պրն Մոռիսոնը:

Մերժվում են նաեւ այն քաղաքացիները, որոնք արդեն եղել են ԱՄՆ-ում եւ խախտել են մնալու թույլատրելի ժամկետը: ԱՄՆ հյուպատոսարանում հատուկ ուշադրությամբ են քննում խմբային այցելությունների համար դիմումները: Փոխհյուպատոսի հավաստմամբ այդ խմբերում հաճախ ոչ համապատասխան մարդիկ են հայտնվում, ասենք, նվագախմբի կազմում ԱՄՆ է մեկնել մեկ տարեկանից էլ փոքր երեխա: Այնպես որ, եթե նման անհամապատասխանությունները մի խմբում շատ են, ողջ խմբին է մերժվում վիզա:

Վերջում, ի պատասխան շրջող լուրերի, թե ԱՄՆ հյուպատոսարանը ձրի վիզաներ է շնորհում Մեղրիում բնակվող քաղաքացիներին, հյուպատոսը նշեց, թե բոլոր դիմումների համար օրենքները նույնն են, բայց իր ժամանումից ի վեր (2000-ի հուլիս 17) Մեղրիից որեւէ դիմորդի չի տեսել:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Այսօրվանից նոր 500 դրամանոց թղթադրամ

Սկիզբը էջ 1

Նոր 500-անոցն ունի նաեւ բազմերանգ ջրանիշ, պաշտպանական ներգիծ, թափանցիկ պատկեր, հակապատճենահանման եւ մի շարք այլ պաշտպանական հատկանիշներ: Տպագրել է հոլանդական «Էնցխեդե» ընկերությունը, որը տպագրել էր նաեւ նոր նմուշի 5000 դրամանոցը: Նոր թղթադրամի հարցը: Նա կարծիք հայտնեց, որ դրանք հաճախակի չեն փոփոխվում՝ 5–6 տարին մեկ: Որպես օրինակներ նշվեցին ֆրանսիական, բելգիական եւ այլ թղթադրամներ, ինչպես նաեւ ամերիկյան դոլարի վերջին փոփոխությունները (ինչն, ի դեպ, կատարվեց մի քանի տասնյակ տարիների տարբերությամբ): Ինչ վերաբերում է դիզայնին, ապա

թղթադրամի կյանքի տեւողությունը գնահատվում է 16–18 ամիս: Ըստ Գեւորգ Թումանյանի, ընդհանրապես թղթադրամների կյանքի տեւողությունը կախված է անվանական արժեքից: Այսպես, եթե 10 դրամանոցի կյանքի տեւողությունը 8–10 ամիս է, ապա 20.000 դրամանոցինը՝ 3–4 տարի: Նկատի ունենալով հայկական թղթադրամի դիզայնի հաճախակի եւ էապես տարբերվող փոփոխությունները, էմիսիոն գործառնությունների եւ դրամական պահուստների վարչության պետին ուղղեցինք «ինչո՞վ է պայմանավորված» Գեւորգ Թումանյանն ընդունեց, որ այստեղ իրոք ամբողջովին փոխվում է, եւ հավաստեց, որ ապագայում միայն առանձին տարրեր կփոխվեն: Դա թույլ կտա կանխել թղթադրամի կեղծումները, որոնք, շնորհիվ համակարգչային տեխնիկայի, նաեւ ոչ քրեական տարրերի կողմից վերջերս հաճախակի են կատարվում: Որպես օրինակ բերվեց կեղծված 50 դրամանոցի փաստը, ինչը, ըստ բանախոսի, արվել է ոչ թե հարստանալու համար (քանզի դա չնչին գումար է), այլ պարզապես հետաքրքրությունից դրդված:

ԻՐԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հայաստանը վճռական է անպատճառ կառուցելու գազատարը

ԹԵՀՐԱՆ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրան կատարած այցի ընթացքում ՀՀ էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանը օգոստոսի 30-ին հանդիպում է ունեցել ԻԻՀ ԱԳ նախարար Քամալ Խարազիի հետ, որի ընթացքում ընդգծվել է Հայաստանի վճռականությունը՝ անպատճառ իրականացնել Իրան-Հայաստան գազատարի շինարարության նախագիծը: Ինչպես հաղորդում է ԻՌՆԱ գործակալությունը, ըստ պրն. Գալուստյանի, այդ նախագիծը ռազմավարական մեծ նշանակություն ունի, եւ իրանական գազի ներմուծումը կկարողանա բավարարել Հայաստանի էներգետիկական ոլորտի բոլոր կարիքները: Նա ավելացրել է, որ այդ նախագծի իրականացման անհրաժեշտ պայման է Եվրոպայի անվերապահ աջակցությունը, եւ նշել. «Գազատարը կարող է դառնալ մեծ գազատարի առաջին մասը, որը Իրանը կմիացնի Եվրոպային Հայաստանի տարածքով»: Իր հերթին Խարազին ընդգծել է, որ Իրանը մեծ նշանակություն է տալիս Հայաստանի հետ երկկողմ հարաբերությունների զարգացմանը եւ գոհունակություն է արտահայտել բոլոր ոլորտներում Հայաստանի եւ Իրանի երկկողմ համագործակցության մակարդակի կապակցությամբ: Նա նաեւ շեշտել է Իրանի, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ եռակողմ համագործակցության վիթխարի նշանակությունը:

Ավելի ուշ պրն. Գալուստյանը հանդիպել է Իրանի առաջին փոխնախագահ Հասան Հաբիբիի հետ: Իրանի փոխնախագահը հաստատել է տնտեսական ոլորտում, մասնավորապես էներգետիկայի բնագավառում, Իրանի եւ Հայաստանի համագործակցությունն ակտիվացնելու Իրանի պատրաստակամությունը: Պրն. Հաբիբին ընդգծել է հատուկ ծրագրի ձեւավորման անհրաժեշտությունը, որն ուղղված կլինի այն պայմանավորվածությունների իրականացմանը, որ ձեռք են բերվել Իրանի եւ Հայաստանի միջեւ տնտեսական համագործակցության երկկողմ հանձնաժողովի շրջանակում: Իրանի փոխնախագահը եւ ՀՀ էներգետիկայի նախարարը խոսել են կոնկրետ նախագծերի մասին, որոնք նախատեսվում է իրականացնել Հայաստանում արդեն իսկ մոտ ապագայում Իրանի անմիջական աջակցությամբ: Դրանք Մեղրիում էլեկտրակայանի, գազավերամշակման ձեռնարկության կառուցման, Մեղրի-Երեւան-Վրաստան ավտոմայրուղու եւ Քաջարանի թունելի շինարարության նախագծերն են:

Օգոստոսի 31-ին պրն. Գալուստյանը վերադարձել է Երեւան:

ԱԶԳ

ազգային

ԱՄԲԻՈՆ

Մշակույթը կայսրության ավերակների վրա

Համերաշխ, ընտանեկան «անխախտ միությունը» պայթելով՝ իր փլատակների տակ թաղեց ամեն ինչ՝ լավն ու վատը, նյութականն ու հոգեւորը, արժեքավորն ու նմանակումը: Իսկ հիմա, երբ սոցիալիզմի աշխարհը հիմնովին կործանված է, մենք նայում ենք շուրջներս եւ վերլուծում: Ակամա վերհիշում ենք Տոլստոյի «Աննա Կարենինայի» դասական արտահայտությունը. «Բոլոր երջանիկ ընտանիքները նման են իրար, յուրաքանչյուր դժբախտ ընտանիք դժբախտ է յուրովի»:

Իրոք, նախկինում բոլոր «եղբայրական» հանրապետություններն իրենց «երջանկության» մեջ նմանեցված էին իրար, ջանում էին դառնալ «հավասար, հավասարների մեջ»: Համախոհություն, միակերպություն, ծրագրերի, գործողությունների, դիրքորոշումների միասնություն: Այժմ, երբ ամենքի համար ընդհանուր է դարձել լոկ ճգնաժամը, որն ամենուրեք «սեփական» է եւ անհատական, յուրաքանչյուր հանրապետություն սեփական ելքի ծանր փնտրումների մեջ է:

Մշակույթն ընդհանուր ճգնաժամն ավելի սուր է ապրում, քան գործունեության մյուս ոլորտները: Եվ դրա բացատրությունը չափազանց պարզ է. մշակույթն իր բազմաթիվ (գեղագիտական, կառուցողական ստեղծագործական, կատարողական, դաստիարակչական, գնահատումային, ճանաչողական, հոգեբանական, բարոյագիտական, սոցիալական եւ վերջապես քաղաքական) դրսեւորումներով անխզելիորեն կապված է մարդու հետ: Մարդուց դուրս չկա մշակույթ: Մարդու ճգնաժամը մշակույթի ճգնաժամ է:

Այսօրվա հետզհետե տրոհվող ու շերտավորվող հասարակության մեջ մշակույթը եւս ավելի ու ավելի մեծ բեկորայնության գծեր է ստանում: Գիտակցաբար չեմ օգտագործում «խճանկարայնություն» բառը, քանի որ խճանկարն իր կերտումից հետո ամբողջական պատկեր է կազմում: Մինչդեռ արդի մշակույթը զուրկ է ամբողջականությունից: Ըստ որում՝ ոչ թե նախկին գաղափարախոսության առումով, որն ամբողջականության պատրանք էր ստեղծում, այլ մասնատվածության, մշակույթի տարբեր դրսեւորումների կապերի բացակայության պատճառով:

Կասկածից վեր է, որ նման բան տեղի է ունենում ոչ միայն մեզ մոտ, այլեւ Ռուսաստանում եւ մյուս «ազատ ու անկախ» հանրապետություններում: Սակայն մեր աչքերի առջեւ Հայաստանում ծավալվող գործընթացը թույլ է տալիս ավելի համարձակ ընդհանրացումներ անել: Եվ մշակույթի մեջ բավական չէ սոսկ այս կամ այն վիճակի արձանագրումը. առավել կարեւոր են դրա ըմբռնումն ու իմաստավորումը:

Ինչպես ասվեց, արդի մշակույթի բեկորայնությունը խզում է ստեղծել դրա տարբեր դրսեւորումների միջեւ: Ասես միասնական նյարդից զրկված՝ մշակույթը կորցրել է իրեն բնորոշ առաձգականությունը, իր ձեւի պլաստիկությունը: Նա դարձել է խամրած եւ անկերպարանք: Եվ գլխավոր չարիքն այն է, որ մշակույթից աստիճանաբար զատվում են հեռանկարը, հետագա զարգացման ունակությունը: Եթե ժամանակ առ ժամանակ դիպվածաբար իմպուլսիվ բռնկումներ են տեղի ունենում դրա առանձին ոլորտներում, ապա մյուսների վրա դրանք չեն տարածվում, քանզի յուրաքանչյուր ոլորտ գոյություն ունի մեկուսի, որպես «հիննին իր»: Բայց բանն էլ հենց այն է (արժե՞ ապացուցել), որ մշակույթն իրեն անհրաժեշտ դինամիկան ստանում է լոկ տարբեր ոլորտներում գործողությունների փոխկապակցվածության եւ ոչ թե ոլորտների օտարացման դեպքում:

Մշակույթին անհրաժեշտ կենտրոնաձեւ, համախմբող միտումների փոխարեն, մեզ մոտ զարգանում է տարատեսակ անջատականություն: Բախվում, անհաշտելիության են հասցվում տարբեր տեսակետներ: Նույնիսկ եթե վերցնենք երաժշտության առանձին բնագավառներ, օրինակ, ֆոլկլորը, միջնադարը, դասական երաժշտությունը, նոր ժամանակաշրջանը (նկատի է առնվում ինչպես գիտական, այնպես էլ կատարողական մեկնաբանությունը), ամենուրեք իշխում է տարակարծությունը:

Փոքր ազգ ենք, բայց բազմաթիվ հավակնություններ ունենք: Անհատականացումը, բացառապես սեփական գործի հանդեպ հետաքրքրությունը տրոհում են մշակույթը: Հետաքրքիր է, որ ընդսմին անջատական նախագծերի գրեթե բոլոր «գործող անձինք» ընդգծում են իրենց, այսպես ասած, զոհաբերությունն ազգին եւ մշակույթին: Իսկ երբ գավառամտությունը զուգակցվում է մասնագիտական գիտելիքների բացակայությանը, պատկերն էլ ավելի ողբերգական է դառնում:

Ազգային մշակույթը սուրբ հասկացություն է: Մի՞թե չի կարող լինել ժամանակակից ազգային մշակույթ, որը միատեսակ չափով լինի թե ինքնատիպ, եւ թե արդի աշխարհին ուղղված: Եվ հանդիպական հարցը. ի՞նչ է ինքնատիպ մշակույթի պահպանումը: Ինչպե՞ս պահպանել այն: Հնարավո՞ր է արդյոք դարեր, հազարամյակներ անց միանգամայն այլ պրոֆեսիոնալ պայմաններում կրկնել հին գեղարվեստական աշխարհից փոխ առնված տարրերի գործառնականությունը: Այո, մենք կրկնում ենք՝ հիմնվելով ինչ-որ մեկի գիտական ամրագրման, գրաֆիկական գրառման եւ, ի վերջո, մեկնաբանման վրա, բայց չենք կարող հաշվի չառնել, որ մենք՝ արդիականության սուբյեկտներս, վերարտադրում (կամ նմանակում) ենք լոկ ինչ-որ մեկի պատկերացումը հիշարժան դարաշրջանի մասին, բայց ոչ թե բուն այդ դարաշրջանը:

Չնայած ամեն ինչին, նույնիսկ «բեկորայնությանը», մշակույթը կենսունակ է իր ներքին ռեսուրսների շնորհիվ: Ի թիվս այլ բաների, դա նշանակում է, որ նա չի ներփակվում մեկ պատմական տարածքի շրջանակներում: Անցյալը բացում է ապագան: Այսպիսին է բնականոն ծագումնաբանական գործընթացը: Այդուհանդերձ, ներկայիս շրջված աշխարհում նույնիսկ այդ ճշմարտությունը վեճի առարկա է դառնում: Որքան տխուր է դիտել որոշ ուռա-հայրենասեր «մասնագետների», որոնք հայ մշակույթի զարգացման մեջ ջնջում են ամբողջ 20-րդ դարը՝ չտեսնելով դրա նվաճումները: Ողբալով իբր ազգային մշակույթի մաքրության օգտին, նրանք նախ շփոթում են երկու տարբեր մշակույթներ՝ ժողովրդականն ու պրոֆեսիոնալը, եւ երկրորդ՝ հակված են մշակույթն ընկալելու որպես ինչ-որ թանգարանային սկահակ:

Քայքայելով նախկին սոցիալական ընդհանրությունը, որը որոշակի չափով պահպանում էր միջմշակութային շրջանառությունը (այլ հարց է, թե դա որքան խորը եւ ճշմարտացի էր իրականացվում), մենք ոգեւորվելով հրաժարվում ենք առհասարակ ընդհանրությունից՝ մեզ ներքաշելով նոր անհեթեթ գիտափորձի մեջ: «Մեր ժողովրդին անհրաժեշտ հայկական արվեստ» ստեղծելու կոչերը դարչնագույն երանգ ունեն: Տեղական ազգայնամոլներն ըստ էության կրկնում են ռուսական «Պամյատի» եւ համանման կազմակերպությունների տխրահռչակ գործողությունները:

Համաշխարհային գործընթացները, ինչպես եւ մշակույթի գործընթացները, զարգանում են սերտացման եւ ինտեգրացման ուղիով: Հատկանշական է, որ դեռ 90-ական թթ. սկզբներին Փարիզում ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հովանու ներքո անցկացվեց «Աշխարհի երաժշտությունը» միջազգային գիտաժողով, որտեղ խոսվում էր համաշխարհային քաղաքակրթության նոր համապարփակ ձեւի մասին: Հատկանշական է նաեւ, որ ամբողջ գիտաժողովը թեմատիկ առումով նվիրված էր ժողովրդական երաժշտությանը՝ գեղարվեստական ստեղծագործությանը, որը հանդես է գալիս ավանդույթների պահպանման ու պահարկման օգտին: Ժողովրդական երաժշտությունը եւս (որպես «ֆոլկլոր» համադրական հասկացության բաղկացուցիչ մաս) միջմշակութային շփման է ենթարկվում որոշակի պատմական պատճառների՝ զանգվածային վերաբնակության, մասնակի գաղթի, ձուլման եւ տեխնիկական միաձուլումների բերումով: Իսկ պրոֆեսիոնալ երաժշտությունը, որպես «քաղաքային մշակույթ» համադրական հասկացության բաղկացուցիչ մաս, իր նախնական բնույթով արդեն միջմշակութային է: Չէ որ ամեն մի երաժշտական ստեղծագործություն այս կամ այն կերպ պայմանական է. առնչվում է նրան, ինչ եղել է կամ կա արվեստի աշխարհում: Բացի դրանից, ստեղծագործությունը «կախված» է երաժշտական մշակույթի մյուս բոլոր դրսեւորումներից: Դրանք են կատարումը, տարածումը (երաժշտության քարոզչությունը, ներառյալ ռադիոն եւ հեռուստատեսությունը), գիտակցումը (երաժշտական քննադատությունը եւ գիտությունը), սոցիալական գնահատականը (ճիշտ դատելու ընդունակ ունկնդիրը նույնպես երաժշտական մշակույթի մակարդակի դրսեւորում է), հրատարակումը, արտահանումն իր բազմականալ կառույցներով:

Կարելի՞ է արդյոք ասել, որ ներկայումս մենք ինչ-որ ձեւով մոտ ենք այդ իդեալին: Ավաղ, ոչ: Մեր ժողովրդի մշակույթը ծանր ժամանակներ է ապրում: Նա ճեղքվել է, տրոհվել, կորցրել իր ամբողջականությունը եւ զարգացման բոլոր օղակների կապակցվածությունը: Բայց վերհիշենք, թե ինչպես հոգատար վարպետ Սերգեյ Փարաջանովը փշրված ապակուց ու բեկորներից հրաշք էր ստեղծում, կերտում նոր արվեստ: Փարաջանովը չկա, բայց նրա, ինչպես նաեւ ազգային ոգու մյուս տիտանների գեներն ապրում են մեր ժողովրդի մեջ: Ապրում է նաեւ ազգային մշակույթի համաշխարհային պատվիրակներից մեկի՝ Արամ Խաչատրյանի ոգին: Նրա 100-ամյա հոբելյանն արդեն հեռու չէ: Բայց այսօր մենք պատրա՞ստ ենք արդյոք համատեղ աշխարհին ներկայացնել այդ նշանակալի տարեթիվը եւ ավելին՝ աշխարհին ստիպել Խաչատրյանի 100-ամյակն ընկալելու որպես երաժշտական ընկերակցության տոն:

Խաչատրյանը, ինչպես եւ Կոմիտասը, Սպենդիարյանը, Բաբաջանյանը, Տերտերյանը եւ շատ ուրիշներ 20-րդ դարի հայ մշակույթի գեղարվեստական խորհրդանիշներն են: Կոմպոզիտորների անունները նշեցինք ոչ պատահաբար, քանզի հենց կոմպոզիտորն է գտնվում ազգային մշակույթի առաջագծում:

Այսպիսով, մշակույթը բարձրացնել, միավորել կարող է միայն ստեղծագործող կոմպոզիտորը: Եվ Հայաստանը միշտ փառաբանվել է դրանով: Կոմպոզիտորական ստեղծագործությունը մշակույթի կամերտոնն էր, նա էր որոշում առաջադիմականությունը, հասարակության քաղաքակրթության մակարդակը: Կոմպոզիտորական ստեղծագործությունը պետության կողմից պահպանվում էր մշակույթի հուշարձանի պես: Եվ սրանում խոր իմաստ կար:

Ներկայումս մենք ակնհայտ վերելք ենք ապրում կատարողական արվեստի բնագավառում: Վերելքն արտահայտվում է նախ եւ առաջ համերգների, փառատոների, երաժշտական տարբեր բենեֆիսների քանակությամբ, թեեւ հաճախ այդ ամենի ետեւում չկա արվեստի իսկական որակ. ձայնանիշերի ճշգրիտ վերարտադրությունը դեռ ոչինչ չի որոշում: Երբ որակն իրոք կլինի, բայց ստեղծագործողի մշակույթում գլխավորը չի լինի, կարիք չի զգացվի կրկին խոսել դրա ամբողջականության մասին: Ճիշտ է, մենք կարող ենք բռնել այն երկրների դիրքը, որոնցում շեշտը դրվում է միայն կատարողական կուլտուրայի վրա, եւ դրա զարգացումն ապահովվում է օտարերկրացի երաժիշտների կողմից: Օրինակ, Իսպանիան եւ Պորտուգալիան, նրանց երաժշտական կյանքի մեջ իրենց լուման են մուծում նաեւ մեր հայրենակիցները:

Ոչ, հայկական մշակույթը չի կարող դառնալ այդպիսին: Գրեթե 1,5 հարյուրամյակ կոմպոզիտորական ստեղծագործության բնագավառում տեղի էր ունենում դժվարին, սեփական ներուժը մեծացնող ձեռքբերման գործընթաց: Դրանց շնորհիվ մենք աշխարհ մուտք գործեցինք որպես համաշխարհային ընդհանուր քաղաքակրթության բաղկացուցիչ մաս եւ հիմա իրավունք չունենք կորցնելու այդ ազգային արտոնությունը: Նույնիսկ կայսրության ավերակների վրա հարկավոր է փնտրել նոր ուղիներ: Դրանք կարող են գտնվել, եթե մշակույթի նախարարության եւ Հայաստանի ֆիլհարմոնիայի նման պետական-չինովնիկական հաստատությունները, ինչպես նաեւ այսօր լոկ անվանապես գոյություն ունեցող կոմպոզիտորների միությունը համատեղ ուժերով, տարբեր մասնավոր կազմակերպությունների հետ ու նախաձեռնություններով մշակեն կոմպոզիտորական ստեղծագործության փրկության գործողությունների միասնական ռազմավարություն:

Մշակույթի երեւույթը հաճախ ընկալվում է որպես ինչ-որ իդեալ, օրինակ, անցյալի կամ ապագայի իդեալ: Այսօրվա ներկան, մեզ վերածելով «նվաստացյալների ու անարգյալների», ավելի ուժգին է ընդգծում մշակույթի իդեալիստական գոյության արդարացիությունը. վաղը մենք պատասխան ենք տալու այսօրվա համար: Եվ քանի որ այդպես է, փորձենք պահպանել այն:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր,
Երեւանի պետական
կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

ԼՈԳՈՊԵԴԻԱ

Երեխան պիտի պատրաստ լինի դպրոց գնալու

– Բալիկ ջան, ասա՝ շուն:
– Սուն:

Առաջին դասարան գնացող շատ երեխաներ ունեն արտասանական թերություններ, արագախոս են, տառերը սխալ են արտաբերում եւ այլն: Կարծիք կա, որ «Այբբենարանն» անցնելուց հետո ամեն ինչ իր տեղն է ընկնում:

«Ինչքանո՞վ է լոգոպեդն անհրաժեշտ առաջին դասարան գնացող, բայց լավ չխոսող, տառերը սխալ արտաբերող երեխային», հարցնում եմ լոգոպեդուհի Սիլվա Գեւորգյանին, որն աշխատում է շտապօգնության մանկական հիվանդանոցի պոլիկլինիկայում:

«Երբ երեխան գնում է դպրոց, եւ ունի հնչյունների արտասանական թերություններ, նրա հոգեկան աշխարհում ներքին կոնֆլիկտ է առաջանում: Երբ նա տեսնում է, որ կողքի երեխան ճիշտ է արտասանում, իսկ ինքը «շուն» ասելու փոխարեն ասում է «սուն» եւ մյուս երեխաները ծիծաղում կամ ծաղր են տալիս, հոգեկան ծանր վիճակի մեջ է ընկնում: Շատ դեպքերում երեխան ինչպես արտասանում, այնպես էլ սկսում է գրել, հետեւաբար խաթարվում է նրա հնչյունա-հնչույթային ընկալումը, որը պետք է ուղղել լսողական, արտաբերական վարժությունների միջոցով:

Դպրոց գնալը ծանր հոգեբանական պրոցես է, երեխան վախեցած է գնում դպրոց եւ պիտի պատրաստ լինի դրան», ասում է լոգոպեդը:

Լոգոթերապեւտի ծառայությունը առաջին դասարան գնացող դպրոցականի համար անհրաժեշտություն է դառնում նաեւ այն պատճառով, որ երեխաները սովորաբար մանկապարտեզը շրջանցելով են դպրոց գնում: Տիկին Գեւորգյանին խնդրեցի պարզաբանել. «Ի՞նչ թերություններ են ճշտվում Այբբենարանն անցնելուց հետո»: «Եթե երեխան ունի օրգանական շեղում, լեզվի մկանի ձգում, քիմքի բարձրացում, դա չի անցնի, մինչեւ մասնագետի միջամտություն չլինի: Իսկ եթե շեղումը ֆունկցիոնալ է, սխալ պատկերացումից է գալիս, ուղղվում է: Լոգոպատ շեղումներով երեխաները շատացել են: 30 տարվա աշխատանքային ստաժ ունենալով, նկատել եմ, որ սոցիալական պայմանները վատ են անդրադառնում հղի կանանց վրա, որն էլ բերում է լոգոպատ լեզվական տարրերի շեղումներով երեխաների թվի ավելացում, կակազող կամ հակառակը, արագախոս երեխաների թիվն աճել է:

Ղարաբաղից մի քանի հիվանդներ ունեմ, այնտեղ պատերազմի հետեւանքները իրենց դեռ զգացնել են տալիս: Ինձ մոտ մի երեխա է բուժվում, 11 տարեկան, Նուշիկ է անունը, 5 տարեկան է եղել, երբ բակում ական է պայթել: Իսկ կակազությունն առաջանում է երբ խոսքը դեռ ձեւավորված չի լինում», ներկայացնում է բժիշկ-լոգոպեդը:

Ցավալի է, որ լոգոպեդական ծառայությունը վճարովի է, եւ ամիսներ է տեւում. ասած չի, որ հանես ու վերջ:

«Պետությունը պիտի մտածի, գոնե շերտավորված մոտեցում ցուցաբերի: Ես գլուխս կախ աշխատում եմ, բայց սիրտս ցավում է, երբ տեսնում եմ, որ 1–2 այցից հետո ծնողը հրաժարվում է երեխային բուժելուց. «Չէ, ես այսպես չեմ կարող, ամեն օր 500 դրամ որ մուծեմ, հացիս փողը տամ, բա երեխայիս ինչո՞վ սնեմ», վերջացնում է իր խոսքը Սիլվա Գեւորգյանը:

Մեր պետության համար լոգոպեդական ծառայությունը շռայլություն է համարվում, ոչ բժշկական հաստիք:

Հիվանդանոցի պոլիկլինիկայի գծով գլխավոր բժշկի տեղակալ Անահիտ Բեգլարյանը համաձայնեց մեզ հետ, որ կարեւոր է հաստիքով լոգոպեդ ունենալը, շերտավորված մոտեցում ցուցաբերելը, սակայն ասաց, որ այս պայմաններում նեղ մասնագետը իսկապես շռայլություն է:

Հ. Գ.- Դռներդ, ինչպես նաեւ սիրտդ, լայն բաց արա, դպրոց:

ԳԱՅԱՆԵ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

ԱՊՀ երկրներում ժողովրդի գերակշիռ հատվածը երանի է տալիս խորհրդային ժամանակներին

Օգոստոսի 24-ին Ուկրաինան նշեց անկախության 9-րդ տարելիցը: Նախօրեին «Շաբաթվա հայելի» պարբերականը ժողովրդի տրամադրությունները ճշգրտելու նպատակով հետաքրքիր սոցիոլոգիական հարցում անցկացրեց: Ուկրաինացիների միայն 11 տոկոսն է անկախության օրը համարում մեծ տոն, մինչդեռ 14 տոկոսը օգոստոսի 24-ը համարում է քաղաքական քարտեզից հզոր պետության կորուստ: Հարցվածների 48 տոկոսը անկախության օրը նշում է որպես «պաշտոնական անհեթեթ, անկարեւոր» տոնակատարություն, 23 տոկոսը չի տարբերում տարվա մնացած 365 օրերից: Այլ կտրվածքով է սոցիոլոգիական հարցում անցկացրել «Սոցիոպոլիս» կենտրոնը: Ըստ արդյունքների, եթե հետ գնային 1991 թ., ապա միայն 41 տոկոսը կողմ կքվեարկեր անկախությանը, մինչդեռ 48 տոկոսը դեմ կքվեարկեր:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից միայն Էստոնիայի, Լատվիայի եւ Լիտվայի ժողովուրդն է կտրականապես դեմ խորհրդային տոտալիտար ժամանակների վերադարձին: Նման տրամադրությունները բացատրվում են մի շարք հանգամանքներով: Նախ, այս երկրները միայն 1940 թվին են մաս կազմել ԽՍՀՄ-ին, եւ, ի տարբերություն մնացյալ խորհրդային հանրապետությունների, առավել բռնի մեթոդներով են կցվել կայսրությանը: Բացի այդ, սոցիալական առումով էստոնացիները, լատվիացիները եւ լիտվացիները ԽՍՀՄ ժամանակների հետ համեմատած խիստ փոփոխություններ չեն զգում, իսկ ժողովրդավարությունն ամուր արմատներ է ձգել, դատական իշխանությունները գործադիրի կցորդը չեն, հարգվում են մարդու իրավունքները (առանձնանում է Լատվիան, որտեղ ռուսալեզու բնակչության նկատմամբ տարվում է ապարտեիդի քաղաքականություն, որը Արեւմուտքը չտեսնելու է տալիս), կաշառակերությունը ամենուր եւ համատարած չէ:

ԱՊՀ անդամ երկրներից առանձնանում է «չեզոք» քաղաքականություն վարող Թուրքմենստանը, որտեղ բնակչության գերակշիռ մասը կարոտախտ չունի խորհրդային ժամանակների նկատմամբ: Կրկին առաջնայինը սոցիալապես համեմատաբար ապահովված լինելու գործոնն է, բացի այդ Թուրքմենբաշին իր գործողություններով գրեթե չի տարբերվում խորհրդային համայնավարներից, ասել է թե թուրքմենները նույն համայնավարական վարչահրամայական պայմաններում են ապրում, տարբերությամբ, որ խորհրդայինին փոխարինել է թուրքմենականը: Կենտրոնական Ասիայի երեք երկրների ժողովուրդները, առանձնապես տաջիկները, երանի են տալիս «լավ, բարի» ժամանակներին: Միջնադարյան խավար ժամանակներին բնորոշ պայմաններում գոյատեւող ուզբեկները, տաջիկները եւ կիրգիզները 60-70 տարիների ընթացքում հասան սոցիալական, տնտեսական, մշակութային վերածննդի», ինչը չի կարելի ասել վերջին տասը տարիների մասին. սոցիալական թշվառ կացություն, տնտեսության փլուզում, միջազգային, միջկլանային հակամարտություններ, որոնք խլել են տասնյակ հազարավոր կյանքեր:

Ղազախստանում եւս տրամադրությունները խորհրդայնամետ են, իսկ Բելառուսը քիչ է տարբերվում Խորհրդային Բելառուսիայից. ունի համայնավար նախագահ, չեն սեփականաշնորհվել ու փոշիացել գործարանները, հողը պետությանն է: Լավ է, թե վատ՝ այլ խնդիր է: Չափազանց ուշագրավ է Մոլդովայի պարագան. մոլդովացիները եւս կողմ են վերամիավորմանը, սակայն ոչ թե Ռուսաստանին, այլ Ռումինիային:

Գանք Հարավային Կովկաս: Մեր հյուսիսային հարեւան Վրաստանում պատկերը հակասական է: Բարձրաստիճան, միջին մակարդակի չինովնիկները, մտավորականությունը երբեք չէին ցանկանա ԽՍՀՄ վերակազմավորում: Ընդհակառակը, մի ժամանակ հաստոցի առջեւ կանգնած բանվորն ու հողից հալումաշ գյուղացին իրենց բարեկեցիկ ապագան առանց ռուսի չեն պատկերացնում: Վրաստանում տիրող հակառուսական որոշ տրամադրությունները պայմանավորվում են Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի իրավիճակներով. հենց Ռուսաստանի ուղղակի միջամտությամբ աբխազները եւ օսերը «դե-ֆակտո» անկախություն ձեռք բերեցին:

Եթե վստահենք ադրբեջանական մամուլի հրապարակումներին, ապա կարող ենք արձանագրել. 1990-92 թթ. ադրբեջանցիները ռուսասեր էին, 1992-98 թթ. թուրքասեր, արդեն երկու տարի կրկին դարձել են ռուսասեր: Որոշ ոչ պաշտոնական տվյալների համաձայն, շուրջ 2 մլն ադրբեջանցիներ հաստատվել են Ռուսաստանի ամենատարբեր ծայրերում եւ հիմնականում նրանց ուղարկած փողերով են գոյատեւում ընտանիքների կեսից ավելին: Վերջերս «ամենագետ» Գուլուզադեն առաջարկություն արեց միանալ Թուրքիային, ինչն այնքան էլ լուրջ չընդունվեց ոչ Ադրբեջանում, ոչ հատկապես Թուրքիայում:

Մեզ հայտնի չէ՝ վերջին 10 տարիներին Հայաստանում, ինչպես Ուկրաինայում, սոցիոլոգիական հարցումներ անցկացվե՞լ են, թե՞ ոչ: Արդարացված կլինի, եթե նման հարցումներից մեր երկրում խուսափեն, այլապես ինչպե՞ս կարող ենք շարունակել պնդել, թե 700 տարի անկախություն ենք փափագել:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Կուրսկը» կործանվել է նոր զենքի փորձարկման ժամանակ

Հանձնաժողովի անդամի հայտարարությունը

«Կուրսկ» սուզանավի խորտակման պատճառները հետաքննող պաշտոնական հանձնաժողովի անդամ Սերգեյ Ժեկովը «Ինտերֆաքս» գործակալությանը հայտարարել է, թե աղետը տեղի է ունեցել զենքի նոր համակարգի փորձարկման ժամանակ: Ժեկովը նախկին սուզանավորդ է եւ Պրիմորիեի տեղական դումայի նախագահը: Նա պարզաբանել է, որ «Կուրսկը» մեկ ուրիշ սուզանավի է բախվել, երբ պատրաստվում էր նոր տիպի տորպեդ արձակել: «Կուրսկի» խորտակման պահին վնասվել է ռուսական մեկ ուրիշ ռազմանավ, որը Բարենցի ծովում մասնակցում էր զորավարժություններին:

ՌԴ փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովն իր հերթին հայտարարել է, որ կործանված սուզանավի անձնակազմի 118 անդամների դիակները կհանվեն արդեն սեպտեմբերին «նորվեգացի եւ ռուս սուզակների ուժերով»: Ինքը՝ Կլեբանովը, հավանական է համարում 3 վարկած. ա) սուզանավը բախվել է ուրիշ նավի կամ սուզանավի, բ) բախվել է Երկրորդ աշխարհամարտի ժամանակներից մնացած ականի, գ) տեղի է ունեցել ներքին պայթյուն:

Պ. Ք.

Ռուսաստանի ԱԳՆ-ում մեծարել են Վեզիրովին

Ռուսաստանի Դաշնության արտգործնախարարությունում ավանդույթ կա՝ մեծարել դիվանագիտական ծառայության վետերաններին՝ իրենց ծննդյան հոբելյանների առթիվ: Նմանատիպ հերթական միջոցառումը տեղի ունեցավ վերջերս, մեծարվեց արտակարգ ու լիազոր պաշտոնաթող դեսպան Աբդուլռահման Վեզիրովը, որը քաջ ծանոթ է հայությանը իբրեւ Ադրբեջանի կոմկուսի կենտկոմի առաջին քարտուղար 1988 թ.-ի մայիսից մինչեւ 1990 թ., այսինքն՝ ղարաբաղյան հակամարտության «խորհրդային» շրջանի ամենաթեժ ժամանակաշրջանում:

Նա գլխավոր պատասխանատուներից է Սումգայիթի հայերի սպանդի, ինչը, սակայն, ՌԴ արտգործնախարարությանը չի խանգարել պաշտոնական ուղերձում երեւակայելի եւ աներեւակայելի ամեն տեսակ գովեստներ շռայլել Վեզիրովին:

Վթար Փարիզի մետրոյում

ՓԱՐԻԶ, 31 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱՐՔ: Օգոստոսի 30-ին՝ օրվա երկրորդ կեսին, վթար է տեղի ունեցել Փարիզի մետրոյի հյուսիսային հատվածում: Ինչպես հայտնի է դարձել, մետրոյի շարժակազմի վագոններից մեկը դուրս է եկել գծերից եւ, համարյա, շրջվել: Վիրավորված 30 ուղեւորներից 10-ը չափազանց լրջորեն են տուժել: Մարդիկ ստիպված են եղել վագոնից դուրս գալ պատուհաններից: Եւս 40 մարդ ծանր վնասվածք է ստացել:

ՄԱԿ-ի խաղաղարար գործողություններն անարդյունավետ են

ՄԱԿ-ի մի խումբ փորձագետներ Ալժիրի նախկին արտգործնախարար Լախդար Իբրահիմիի գլխավորությամբ կազմել եւ օգոստոսի 23-ին ՄԱԿ-ի քարտուղարությանն են ներկայացրել հատուկ զեկուցագիր այդ կազմակերպության խաղաղարար գործողությունների վերաբերյալ: Հետազոտությունն անցկացվել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի խնդրանքով: 58 էջանոց զեկուցագրում խստիվ քննադատվում են ՄԱԿ-ի խաղաղարար գործողությունները, որոնց թիվն այժմ աշխարհում հասնում է 14-ի: Ամենածավալուն գործողությունն իրականացվում է Սիեռա Լեոնեում, որտեղ մայիսին պատանդ էին վերցվել 500 «կապույտ սաղավարտավորներ»:

Զեկուցագրում հանձնարարվում են գործողությունների արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված մի շարք բարեփոխումներ, որոնց իրագործումը կարժենա 100 մլն դոլար: «Մոնդ» թերթի թղթակցի հետ զրուցելիս Լ. Իբրահիմին հայտարարեց, որ ՄԱԿ-ի խաղաղարար գործողությունները իրենց ներկա ձեւով «դատապարտված են ձախողման»: Նրա կարծիքով, վերջին 10 տարում դրանց անարդյունավետության ու ձախողումների պատճառներն են միջոցների անբավարարությունը, անիրատեսական մանդատները, քաոսային պլանավորումը եւ վատ պատրաստված ուժերը, որոնցով ՄԱԿ-ը միջամտում է այնպիսի իրավիճակներում, երբ պատերազմը հաղթանակ չի բերել կողմերից ոչ մեկին եւ երբ նրա ներկայությունն ընդունում են որպես ժամանակ շահելու միջոց:

Իբրահիմին գտնում է, որ փոփոխությունները էլ արդյունք չեն տա, «եթե անդամ պետությունները լրջորեն չընկալեն սեփական ուժերը մարզելու, հանդերձավորելու եւ իրատեսական մանդատով օժտելու անհրաժեշտությունը»: Փաստաթղթում նշվում է, որ Ռուանդայի ողբերգական իրադարձությունների օրերին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամներից մեկը քարտուղարությանն արգելել էր օգտագործել «Ցեղասպանություն» բառը: «Այդպիսով քարտուղարությունը կարող է ոչ միայն ձախողել առաքելությունը, այլեւ դառնալ քավության նոխազ», նշում է Իբրահիմին:

Սեպտեմբերի 7-ին Նյու Յորքում զեկուցագիրն Անվտանգության խորհրդի 15 անդամների քննարկման միակ թեման է լինելու: Սա ՄԱԿ-ի փորձագետների պատրաստած 3-րդ լուրջ ինքնաքննադատական փաստաթուղթն է: Դրանցից առաջինում (1994 թ.) դատապարտվում էր ՄԱԿ-ի բացասական դերը Ռուանդայի ցեղասպանության մեջ, իսկ երկրորդում (1995 թ.)՝ նրա համանման դերը Սրեբրենիցայում քաղաքացիական բնակչության ջարդերի օրերին:

Պ. Ք.

ԿԱՀԻՐԵ

Երուսաղեմը երկու պետությունների մայրաքաղա՞ք

Վերջերս շատ էր խոսվում, թե Կահիրեն մի փաստաթուղթ է պատրաստում Երուսաղեմի կարգավիճակի վերաբերյալ: Եվ ահա օգոստոսի 30-ին Եգիպտոսի արտգործնախարար Ամր Մուսան հայտարարեց, որ իր երկիրն առաջարկել է Երուսաղեմը հռչակել բաց քաղաք եւ երկու պետությունների մայրաքաղաք, որի արեւելյան մասը պաղեստինյան գերիշխանության տակ է լինելու, իսկ արեւմտյանը՝ իսրայելական: Ի դեպ, նման պատասխանատու եւ համարձակ հայտարարությունն արվեց Մուբարաք-Քլինթոն հանդիպումից երկու եւ Մուբարաք-Արաֆաթ հանդիպումից մեկ օր անց:

Ամր Մուսայի այդպիսի, թեեւ կցկտուր, ծանուցումը նշանակում է, որ առաջխաղացում կա Երուսաղեմի գերխնդիրը կարգավորելու գործում եւ մոտ ապագայում լուծելի հարց է: Հենվելով իրազեկ աղբյուրների վրա, RMC-ի մեկնաբանը նշում է, որ հիմնական խնդիրն առայժմ մնում է հին քաղաքի բաժանումը: Ըստ նույն մեկնաբանի, իսրայելցիները համաձայն են ճանաչելու պաղեստինյան գերիշխանությունը արաբական թաղամասերի եւ Ալ Աքսա մզկիթի վրա եւ Արեւելյան Երուսաղեմի հռչակումն իբրեւ պաղեստինյան պետության մայրաքաղաք: Իսկ պաղեստինցիները համաձայն են Իսրայելի տիրապետությանը հրեական թաղամասերի եւ Լացի պատի վրա:

RMC-ի մեկնաբանի համաձայն, առկախ է մնում երկու հիմնահարց: Առաջինը հայկական թաղամասն է, որը «թեեւ արաբական քրիստոնյա էր (նկատի ունի մինչեւ 1967 թ.), բայց եբրայական պետությունը ձգտել է հրեականացնել այնպես, որ նրա հրեա ազգաբնակչությունը գերազանցել է արաբականին, ինչը կարող է պաղեստինցիներին մղել համաձայնելու, որ կցվի հրեաբնակ թաղամասերին, բայց պայմանով, եւ սա երկրորդ առկախ հիմնահարցն է, որ Իսրայելը պարտավորվի պեղումներ չկատարել Ալ Աքսա մզկիթի տակ, որը, Թել Ավիվի պնդմամբ, հին 70 թ. հռոմեացիների ավերած հրեական տաճարի վայրն է:

Այնուհանդերձ, RMC-ի նշյալ տվյալներն առայժմ մնում են «իրազեկ աղբյուրների» հավաստումներ, բայց հիմք ունենալով Ամր Մուսայի վերոհիշյալ հայտարարությունը, կարելի է ասել, թե ինչ-որ բան «եփվում» է Կահիրեում Երուսաղեմի ճակատագրի վերաբերյալ, ինչին տեղյակ են որոշ շահագրգիռ կողմեր:

Ա. Մ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Տիտանիկի» ճակատագրական վախճանն ու ... Վահան Թեքեյանը

Հնարավո՞ր է արդյոք, որ ժամանակակից հայ ընթերցողը մտածի, թե կապ կարող է գոյություն ունենալ արեւմտահայ մեծագույն բանաստեղծ Վահան Թեքեյանի եւ ... «Տիտանիկ» պերճանավի աղետալի վախճանի միջեւ:

Եգիպտահայ գաղութի ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Արեւի» օգոստոսի 3-ի համարում համայնքի հայտնի մշակութային գործիչներից երգահան Էդուարդ Հակոբյանն իր տքնաջան պրպտումների արդյունքն է շարադրել, որտեղ փաստացի պարզել է, որ նման կապ, այնուամենայնիվ, գոյություն ունի: Բայց նախ վերհիշենք դեպքը թեկուզ «Տիտանիկ» ֆիլմի ամերիկյան վերջին տարբերակի միջոցով եւ արձանագրենք Հակոբյանի բերած ուշագրավ մանրամասնությունները:

Ֆիլմի ցնցող ցուցադրումից հանդիսատեսը հիշում է, անշուշտ, որ աղետի ամենաահուզիչ տեսարաններից մեկը հերոսության հասնող խիզախությունն էր նավի նվագախմբի անդամների, որոնք համայնակուլ ալիքներից փախչելով եւ նավի կամրջակի վրա ապաստան գտնելով, հուսահատ աղաղակների եւ ողբագին ճիչերի սարսռազդու մթնոլորտում մինչեւ վերջ շարունակեցին նվագել՝ փորձելով վստահություն ներշնչել ճամփորդներին:

Դեպքի ականատեսներից երկու բան խիստ տպավորել էր: «Նախ հեռագրային պաշտոնյա Ֆիլիպսը, որն սպառնացող վտանգն արհամարհելով, օրինակելի ասպետական անձնազոհությամբ մինչեւ վերջ կատարեց իր պարտականությունը՝ օգնություն հայցելով ամեն կողմից, եւ ապա նվագախմբի զվարթորեն նվագած եղանակը, որ ես լսում էի, երբ ալիքների վրա կտատանվեի շնորհիվ ազատարար գոտու», խոստովանել է մի նավաբեկյալ: «Երբ փրկության բոլոր հնարավոր ելքերն սպառվեցին եւ ճակատագրական վախճանն անխուսափելի դարձավ, ճամփորդներից վերապատվելի Ջոն Հարփերը մի քանի հավատացյալների հետ ծնկաչոք աղոթելու պահին խնդրեց, որ շոգենավի նվագախումբը նվագի «Nearer, My God, to Thee» («Ավելի մոտիկ քեզ, ո՛վ Աստված») անգլոսաքսոն բողոքականների հայտնի հոգեւոր երգը», հիշում է մեկ ուրիշ ականատես: Նվագախմբի ղեկավար Վարսի Հարթլեն առանց արիությունը կորցնելու իր ընկերներին խնդրել է նվագել այդ երգը, որի բառերի հեղինակն է 19-րդ դարի անգլիացի գրող Սառա

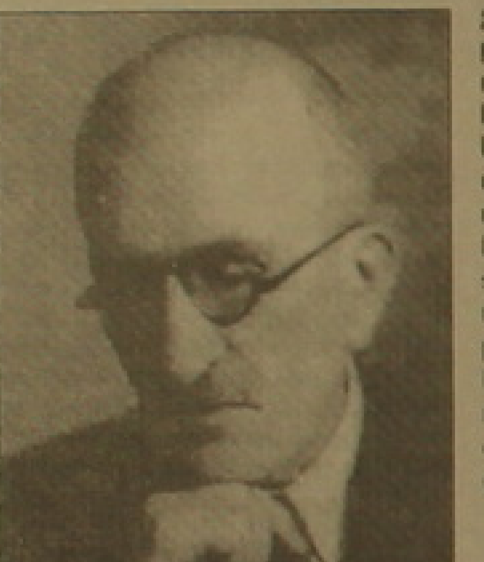

Ֆլաուեր Ադամսը, իսկ երաժշտությունը պատկանում է ամերիկացի հիմնու երաժիշտ եւ մանկավարժ Լովել Մեյսոնին (1792-1872):

Ըստ Հակոբյանի, այս սրտաճմլիկ երգը, Ի. Ֆ. Փթիքոնի բառացի թարգմանությամբ, վաղուց ծանոթ է եղել պոլսահայ բողոքական համայնքին շնորհիվ ձայնագրված երիզների կամ ոչ-հոգեւոր երգարանների գոյության: Հոգեւոր երգերի թարգմանության հարցը երկար ժամանակ զբաղեցրել է պոլսահայ բողոքական մամուլին: 1903-ին պոլսահայ բողոքականները ուրախությամբ ողջունել են «Բարեփոխյալ եւ ճոխացյալ» նոր մի երգարանի հրատարակման լուրը: Սակայն քաղաքական եւ սոցիալական անբարենպաստ պայմանների պատճառով երգարանը լույս է տեսել միայն 1908-ին Հակոբ Մասթեռոյանի տպարանում: Երգերի հին ու նոր եղանակների ընտրության աշխատանքները կատարել է «Անատոլիա» քոլեջի երաժշտության դասատու Արշակ Տաղլյանը: Երգարանը նույնությամբ վերահրատարակվել է 1912-ին: Հասկանալի պատճառներով թուրքահայ մշակութայնությունը առանձնապես մեծ հետաքրքրություն չի ցուցաբերել հոգեւոր երգերի թարգմանության հարցին: Բացառություն է կազմել Վահան Թեքեյանը, որ «Տիտանիկի» եղերական ճակատագրի օրերին գտնվում էր Պոլսում եւ զբաղված էր ազգային-հասարակական տենդագին գործունեությամբ: Գերզգայուն բանաստեղծի հոգին անտարբեր չէր կարող մնալ համամարդկային ողբերգությանը, եւ նա այդ օրերին թարգմանել է նավաբեկյալների մորմոքի պարագաներում երգած վերոհիշյալ «Ավելի մոտիկ քեզ, ո՛վ Աստված», երգը.

«Երբ շուրջս տիրէ
թանձրահոծ գիշեր,
Երբ անապատին մէջն եմ
մնացած,
Հոգիս մեկնի՝
թող այս կոչը դեռ
Միշտ աւելի մօտ Քեզի,
ո՛վ Աստուած»:

Չորս տների մեջ խտացված այս ազատ թարգմանությունը, կատարված առանց երգելու նկատառումներով, Թեքեյանի միակ փորձն է այդ բնագավառում եւ ըստ Հակոբյանի, ժամանակին տպագրվել է «Բիւզանդիոն» հանդեսում:

Շնորհակալություն ջանասեր մաեստրոյին նման անզուգական տեղեկություն մեզ հասցնելու համար:

Պատրաստեց
ՀԱԿՈԲ ԾՈՒԼԻԿՅԱՆԸ

Գեղեցիկը տեսնելու արվեստը

Ցուցահանդեսը խոստումնալից է

Ճարտարապետների միությանը կից ճարտարապետության եւ արվեստի ստուդիան, որն իր գործունեությունը սկսել է դեռեւս 1994 թվականից, խոստումնալից ապագա ունի: Դրա վառ վկայությունը վերջերս ճարտարապետության թանգարանում բացված ճարտարապետական խմբի սաների ստեղծագործական աշխատանքների ցուցահանդեսն է, որը կրում է «Երեք տարի անց» խորագիրը: Ընդհանրապես այստեղ ցուցահանդեսներ են բացվում տարին երկու անգամ: Ճարտարապետական խմբի ղեկավար Սեմյոն Բարսեղյանը նշեց, որ յուրաքանչյուր ցուցահանդեսի բացում ասես հաշվետվություն է կատարածի մասին: Թերեւս, նրա բնորոշմամբ, ստուդիայի նպատակը նախ եւ առաջ մարդ դաստիարակելն է, այնուհետեւ՝ գեղագիտական կրթություն տալը: Իսկ տնօրեն Ռոբերտ Սինանյանը նշեց, որ ստուդիա են ընդունվում բոլոր դիմորդները: «Տարիների փորձը ցույց է տալիս, որ բոլոր երեխաներն էլ եթե ոչ սկզբից, ապա ժամանակի ընթացքում սկսում են նկարել», ասաց նա:

Ստուդիան որպես այդպիսին հանրապետությունում առաջինն է եւ եզակին: Ընդունվում են 4-5 տարեկանից մինչեւ 17 տարեկան երեխաներ, որոնց նկատմամբ ցուցաբերվում է անհատական մոտեցում: Փորձը ցույց է տալիս, որ ճարտարապետությունը կարելի է սիրել եւ սովորել նաեւ վաղ տարիքից: Ստուդիայի սաները տարբերաբար ծանոթանում են Հայաստանի ճարտարապետական հուշարձաններին, սովորում հասկանալ եւ սիրել այդ զարմանահրաշ մասնագիտությունը: Սեմյոն Բարսեղյանը, որը նաեւ «Հովնանյան ինստիտյուտ» կազմակերպության գլխավոր ճարտարապետն է, իր փորձն է փոխանցում ստուդիայի սաներին: Ստուդիայում գործում են հագուստի ձեւավորման, նկարչության, խեցեգործության եւ ճարտարապետության բաժինները, որոնցում յուրաքանչյուր տարի սովորում են 120-150 սաներ: Ստուդիան ղեկավարում են իրենց գործին նվիրյալները, ահա թե ինչով է պայմանավորված սաների հաջողության գաղտնիքը: Նրանց նվիրվածությունը փոխանցվում է երեխաներին, դառնում գեղեցիկի նուրբ զգացողություն:

Արվեստն այդքան սիրող այս երեխաները հետագայում եւս չեն հեռանա այս ոլորտից եւ իրենց հուշարարությամբ նաեւ ճանապարհ ցույց կտան: Իսկ այդ ճանապարհի ուրվագծերն արդեն երեւում են «Դեպի երրորդ հազարամյակ» խորագիրը կրող նկարչական աշխատանքներում, որոնցում այնքա՜ն լույս կա...

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ
Լուսանկարը՝
Համբարձում Հովհաննիսյանի

Վախճանվել է անգլիացի դերասաներից եւս մեկը՝ Ալեք Գինեսը

Վերջին տարիներին մեկը մյուսի ետեւից կյանքից հեռացած անգլիական կինոյի մեծ վարպետներ Լորդ Լոուրենս Օլիվիեյին, սըր Ջոն Գիլգուդին, սըր Ռալֆ Ռիչարդսոնին, սըր Մայքլ Ռեդգրեյվին եւ սըր Դիրկ Բոգարտին միացել է նաեւ սըր Ալեք Գինեսը, որն, ըստ «Լը Պուեն» ֆրանսիական պարբերականի, 86 տարեկանում, օգոստոսի 5-ին վախճանվել է Անգլիայում: Բազմակողմանիորեն օժտված կինոդերասանը մեր հանդիսատեսին ծանոթ է նախ Դեյվիդ Լինի «Մեծ հույսեր» (1946 թ.), «Օլիվեր Թվիստ» (1947 թ.), ապա նաեւ Մայքլ Անդերսոնի «Կվիլերի հուշագիրը» (1967 թ.), Պիտեր Գլենվիլի «Խեղկատակները» (1967 թ.) եւ Կեն Հյուզի «Կրոմվել» (1971 թ.) կինոնկարներով:

Սկզբնական շրջանում կինոկատակերգություններում նկարահանվող դերասանը հետագայում իր երկրի թատերական եւ կինո արվեստի պատիվը բարձր է պահել նաեւ ողբերգական եւ այլ ժանրերի պիեսներում եւ ֆիլմերում: Ռոբերտ Համերի «Ազնվությունը պարտավորեցնում է» (1949 թ.) ֆիլմում նա հանդես է եկել ութ տարբեր դերերով, խաղացել է ավելի քան 50 կինոժապավեններում, որոնցից արժանի է հիշատակել դարձյալ Դեյվիդ Լինի «Կվայ գետի կամուրջը» (1957 թ.), որը նրան 1958 թ.-ին «Օսկար» մրցանակ է բերել լավագույն դերակատարման համար, Անտոնի Մանի «Հռոմեական կայսրության անկումը» (1963 թ.) Ֆրանկո Չեֆիրելիի «Աստվածային կատակերգությունը» (1973 թ.), Էննիո դե Կոնչինիի «Հիտլերի վերջին տասն օրերը» (1974 թ.) եւ վերջապես Ջորջ Լուկասի «Աստղային պատերազմ» (Օբի Վանքեն Քենոբի դերում) ֆիլմերը:

Գինեսը ծնվել է Լոնդոնում 1914 թվի ապրիլի 2-ին: Աշխատել է գովազդային գործակալությունում, ծառայել արքայական նավատորմում եւ հետեւել դրամատիկական արվեստի կուրսերին: Նրանից 10 տարով մեծ Գիլգուդն է նրան առաջնորդել դեպի Լոնդոնի «Նոր թատրոն»: Պատերազմից հետո նա Լոուրենս Օլիվիեյի եւ Ռալֆ Ռիչարդսոնի հետ «Օլդ վիկ» թատրոնում հանդես է եկել «Ռիչարդ II», «Արքա Լիր», «Սիրանո դը Բերժերակ» եւ այլ պիեսներում: 1980-ին կինոարվեստին մատուցած ծառայությունների համար արժանացել է «Ոսկե գլոբուս» մրցանակին:

Հ. Ծ.

Փողոցը վերանվանել Արա Գյուլերի անունով

«Մարմարա» թերթից քաղելով լուրը, Կահիրեի ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Արեւ» օրաթերթն իր օգոստոսի 1-ի համարով տեղեկացնում է, որ թուրք նշանավոր լրագրող Դողան Հզլան «Հյուրիեթի» էջերում անդրադառնալով նշանավոր լուսանկարիչ Արա Գյուլերի արվեստին, Բեյօղլուի քաղաքապետարանին հանձնարարել է Գալաթասարայի «Թոսքաղա» փողոցը, որտեղ գտնվում է նրա արվեստանոցը, վերանվանել Արա Գյուլերի անունով, «այն Գյուլերի, որն իր լուսանկարներով ամբողջ աշխարհին է ծանոթացրել Անատոլիան»:

Դողան Հզլան իր հոդվածում նշել է, որ նշանավոր լուսանկարիչը թանգարանի էր վերածել իր արվեստանոցը, բայց չէր ցանկացել օգտագործել իր անունը, իսկ այցելուները, որոնց թվում նաեւ ինքը, շրջելով սենյակներում, համոզվում են, որ այնտեղ ի մի են բերված Գյուլերի անզուգական գործերը եւ արժանի է, որ լայն հասարակության առջեւ պաշտոնապես բացվեն նրա դռները իր անունը կրող փողոցում:

Հ. Ծ.

Իգիթյանի թանգարանի նոր ցուցադրությունը

Մաշտոցի պողոտայում գտնվող ժամանակակից արվեստի թանգարանը, որը սովորաբար անվանում ենք հիմնադրի՝ Հենրիկ Իգիթյանի անունով, հյուրերին ընդունեց նոր ցուցադրությամբ:

«Մենք այսօր ներկայացնում ենք նոր սերնդի՝ 80-ականների ներկայացուցիչներին ճիշտ այնպես, ինչպես ժամանակին ներկայացրել ենք 60-ականներին՝ Մինաս Ավետիսյան, Վրույր Գալստյան, Աշոտ Հովհաննիսյան եւ ուրիշներ, մեր թղթակցին ասաց թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Իգիթյանը: Դժբախտաբար թանգարանի նոր շենքը՝ կլոր սրահները, այլեւս մեր ձեռքին չեն, ուստի հայ հեղինակների, որոնք այսօր ապրում են այստեղ կամ արտասահմանում, գործերը ցուցադրում ենք միայն հինում»: (Նոր շենքը մի քանի տարի առաջ քաղաքապետ եղած ժամանակ այլ կազմակերպության է հանձնել ոչ անհայտ Վանո Սիրադեղյանը՝ խոստանալով Իգիթյանին նոր տարածք, որը տալիս է մինչեւ... այսօր):

Պարոն Իգիթյանը հատկապես խոսեց ցուցադրության 32 մասնակիցներից էջմիածնեցի նկարիչ Արտեսիկ Ալոյանի մասին, որը անհատական ցուցահանդեսով հանդես է գալիս առաջին անգամ, նշելով, որ նա հայտնություն է շատերի համար: «Մարդը մոռացել է, որ ինքը նկարիչ է, ու ձկնորս է դարձել, մենք նրան նկարչության վերադարձրինք», ասաց նա:

Մի բան էլ ասաց տնօրենը. ինքը տիրապետում է այնքան մեծ թվով գեղարվեստական ստեղծագործությունների, որոնցով կարող է լցնել նման մի քանի ցուցասրահ:

Այնպես որ, ըստ պրն Իգիթյանի, հայկական կերպարվեստը շարունակում է իր նոր վերելքը:

Վ. Ս.

Վերահրատարակվելու է Մաղաքիա Օրմանյանի «Ազգապատումը»

Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսարանը հայտարարել է, թե վերահրատարակվելու է մեծանուն հոգեւոր առաջնորդ Մաղաքիա արք. Օրմանյանի (1841-1918 թթ.) «Ազգապատում» եռահատոր գործը:

Վերահրատարակությունը նվիրվում է Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին: Վերահրատարակման ծախսը, որ շուրջ 32 հազար դոլար է, վճարելու է «Գալուստ Կյուլպենկյան» հաստատությունը, որը հասկացրել է տնօրեն Զավեն Եկավյանը՝ ընդառաջելով Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Առաջին կաթողիկոսի կոչին:

Արամ Ա Վեհափառը հայտարարել է, թե հրատարակությունից հետո Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու բոլոր հոգեւորականները ստանալու են եռահատոր գործի մեկական օրինակ:

Մաղաքիա արք. Օրմանյանը եղել է ազգային քաղաքական-հասարակական գործիչ, հրապարակախոս, պատմաբան, բանասեր, Կ. Պոլսի հայոց պատրիարք (1896-1907 թթ.): «Ազգապատումը» նրա ամենախոշոր երկն է, պարունակում է հարուստ նյութեր հայ եկեղեցու, հայ ժողովրդի քաղաքական-մշակութային պատմության վերաբերյալ:

Վ. Ս.

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկաս. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման		Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
										սկիզբը	ավարտը	
1.	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	91613	25%-ից ավելի	91613	2123	22/07/00	31/07/00	04/09/00	2.5
2.	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	128699	25%-ից ավելի	128699	2189	22/07/00	31/07/00	04/09/00	7.5
3.	«Արտաշատի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23-ի փ.	ուղեւորափոխադրում, առեւտուր	ԲԱԲ	75141	25%-ից ավելի	75141	729.8	01/08/00	10/08/00	13/09/00	2.8
4.	«Վարդենիսի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Վարդենիս, Չարենցի 70	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	41806	10452	41806	6194	18/08/00	-	19/09/00	1.8
5.	«Էլակ» ՓԲԸ-ի հիմնական միջոցները եւ ապրանքանյութական պաշարները	Տավուշի մարզ, գ. Ոսկեվան	էլեկտրոն. սարքավորումների արտ.	լուծարում	17273	5182	-	-	18/08/00	-	22/09/00	0.3
6.	«Չարենցավանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Արցախի 1	ուղեւորափոխադրում, սպասարկ.	ԲԱԲ	116169	25%-ից ավելի	116169	2177	18/08/00	27/08/00	02/10/00	3.55
7.	«Հրազդանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան, Վանատուր թ. 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	89286	25%-ից ավելի	89286	7319	18/08/00	27/08/00	02/10/00	3
8.	«Վեդու ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Արարատյան 113	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	88046	25%-ից ավելի	88046	2906	18/08/00	27/08/00	02/10/00	4.74
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
9.	«Ջրառատի նավթամթերք»	Ջրառատ ավան	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	19110	25%-ից ավելի	19110	311	-	-	-	0,1
10	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի, Շահումյան թաղ.	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	13837	25%-ից ավելի	13837	505	-	-	-	0,5
11	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	70554	25%-ից ավելի	70554	893	-	-	-	1.2
12	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	347361	25%-ից ավելի	347361	1104	-	-	-	20
13	«Մասիս» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Տյուլենինի փ. 4	կոշիկի արտադրություն	ԲԱԲ	250676	25%-ից ավելի	250676	50819	-	-	-	1.28
14	«Շինարար-21» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Արցախի 42	շինարարական աշխատանքներ	ԲԱԲ	7363	25%-ից ավելի	7363	6249	-	-	-	0.2091
15	«Կամուրջշին» ԲԲԸ	ք. Երեւան, Դավիթաշեն, 6-րդ փ. 40/1	կամրջաշինություն	ԲԱԲ	97567	25%-ից ավելի	97567	163479	-	-	-	9.83
16	«Արաբկիրի կահույքի ֆաբրիկա» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Փափազյան 8	կահույքի արտ. եւ վաճառք	ԲԱԲ	124778	25%-ից ավելի	124778	17939	-	-	-	109.27
17	«Արթիկ» հյուրանոց ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ Երկաթուղայինների 9	հյուրանոցային սպասարկում	ԲԱԲ	32156	50%-ի չափով	32156	641	-	-	-	2110.5 ք.մ.
18	«Ուսիք» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Նորաշեն	ռադիոսարքավորումների արտադր.	ԲԱԲ	3861	25%-ից ավելի	3089	3879	-	-	-	չունի
19	«Եղեգնաձորի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, Եղեգնաձոր, Երեւանյան 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	88815	22204	88815	8290	-	-	-	3,5
20	«Մարտունու ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ ք. Մարտունի	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	47668	11917	47668	1454	-	-	-	1,8
21	«Մեղրու ԲՈՒՍՏ»	Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ֆոնդային բորսա	30575	30475	30475	2666	-	-	-	0,6
22	«Տարոն» ՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, գյուղ Ախուրյան	շինարարություն	մրցույթ	29310	11724	29310	8930	-	-	-	3,5
23	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ պետական բաժնեմասը	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս Գայսյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50 % չափով	232841	88009	-	-	-	2,51
24	«Ջաջուռածուխ» ԵՀԸ, «Կարին Գեռ» ՊՓԲԸ-ի 2 անգար	Շիրակի մարզ Ջաջուռի հանքավայր	չի ծավալում	մրցույթ	3910	1955	3910	չունի	-	-	-	0,23
25	Արխիվային վարչություն «Կիսակառույց շենք» ԱՇՕ	ք. Երեւան Բաղրամյան 59գ	-	մրցույթ	79290	45000	-	չունի	-	-	-	0,05
26	«Մանկապարտեզի համալիր» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Հայրավանք	-	մրցույթ	9749	2437	-	չունի	-	-	-	0,6
27	«Հայկահույք» ՊՁ, թիվ 11 խանութ ԱՇՕ	ք. Երեւան Աճառյան փողոց	չի ծավալում	ուղղակի վաճառք	1200	-	-	չունի	-	-	-	0,22

Համառոտումներ. ԲԱԲ- Բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՍՏ- Բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- Անավարտ շինարարության օբյեկտ,

* - ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի տնօրինման լիազորությունը վերապահված է ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությանը,

** - ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի փաթեթն անհատույց օտարվում է տեղական համայնքին:

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետեւյալ հասցեներով՝

ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 02 64), ք. Երեւան, Մաշտոցի 42ա:

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երեւան, Կառավարական տուն 2 /հեռ. 56 29 33, 52 37 15, 56 33 42, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com/:
Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ

Գեների կապը Ալցհայմերի հիվանդության հետ

Ըստ երեւույթին հիվանդությունների հետ կապված գեների ուսումնասիրության բազմապատկված ջանքերն իրենց արդյունքն են տալիս: «Ուոլ սթրիթ ջոռնլ» թերթի օգոստոսի 21-ի համարը տեղեկացնում է, որ շվեյցարական Ռոշ Հոլդինգ ՍՊԸ-ին եւ նրա բիոտեխնիկական գործընկեր իսլանդական «Դիկոուդ Ջենետիկս» ինկորպորացիային հաջողվել է տարբերակել այն գենը, որը մուտացված տարբերակում կարող է պատճառ դառնալ Ալցհայմերի հիվանդության ամենատարածված ձեւի զարգացմանը: Գենը հայտնաբերվել է Իսլանդիայում 1.100 հիվանդների վրա կատարած ուսումնասիրությունների արդյունքում: Հայտնագործությունը գիտնականներին հիվանդությունը ավելի լավ հասկանալու, դիագնոստիկական ավելի էֆեկտիվ ստուգումներ անցկացնելու եւ նոր դեղամիջոցներ առաջարկելու հնարավորություն կտա:

Ալցհայմերի հիվանդությունը սկսում է թեթեւակի մոռացկոտությամբ եւ հանգեցնում մինչեւ հիշողության ամբողջական կորստի, երբ հիվանդը մտածելու, դատելու եւ խոսելու ունակությունից զրկվելով, հարազատների մշտական հոգատարության կարիքն է զգում: Միացյալ Նահանգներում այդ հիվանդությունով տառապում է մոտ 4 մլն ամերիկացի: Նրանց խնամքի համար ծախսվում է տարեկան ավելի քան 50 մլրդ դոլար:

Եվ չնայած մինչ այդ ուրիշ գեներ էլ են տարբերակվել, եւ որոշ դեղեր իրոք դանդաղեցնում են հիվանդության զարգացումը, այնուամենայնիվ հիվանդության բուն պատճառը դեռ գտնված չէ, եւ ամբողջական բուժում առայժմ չկա: Ներկա հայտնագործությունը եւս ենթակա է երկար ու ծիգ ամիսների, գուցե նաեւ տարիների լուրջ ուսումնասիրությունների, մինչեւ վերջնականապես հաստատվի տվյալ գենի եւ որոշակի մուտացված տարբերակի դերը հիվանդության առաջացման ու զարգացման գործում:

Նորագույն հայտնագործությունը, ըստ թերթի, պատճառ է դարձել, որ մեծ գումարներ Ռոշից փոխադրվեն Դիկոուդ ընկերությանը, որի բաժնետոմսերի արժեքը միանգամից 9,9 տոկոսի աճ է արձանագրել: Երկու ընկերությունների համագործակցությունը մինչեւ օրս էլ արդյունավետ է եղել: Վերջին 18 ամիսների ընթացքում նրանք կարողացել էին կատարել օստեոարթրիտիսի (հոդերի բորբոքում) եւ կաթվածների գենետիկական «քարտեզագրում»:

Գեների ուսումնասիրությունների ասպարեզում նրանք մշակել են այնպիսի ռազմավարություն, որը խիստ տարբերվում է իրենց մրցակից ընկերությունների ռազմավարությունից:

Հ. Ծ.

Համագործակցության հրավեր

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ «ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ-ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»

ՀՐԱՏԱՊ ՀԵՌԱԽՈՍԱԿԱՊ 52-28-72

«Հասարակություն-կառավարություն» հրատապ հեռախոսակապի միջոցով բնակչությանը, գործարարներին պատասխան կտրվի տնտեսական բարեփոխումներին առնչվող բազմաբնույթ հարցերի վերաբերյալ:
Հասարակական հնչեղություն ունեցող հարցերի պատասխանները կտպագրվեն մամուլում, կառաքվեն իրավասու կազմակերպություններին, կմեկնաբանվեն կենտրոնի վերլուծական թողարկումներում:
Ակնկալում ենք հատկապես գործարարների, ձեռնարկատերերի ակտիվ մասնակցությունը:

Հրատապ հեռախոսակապը գործում է ժամը 10:00-15:00-ն:

USAID

AED
Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթությամբ զարգացման ակադեմիան (AED)

տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը տեղի կունենա սեպտեմբերի 1-ին, ժամը 11:30-ին, Թեքեյան կենտրոնում (Խանջյան 50):

Հանդիպմանը կմասնակցեն
Աշխատանքի եւ զբաղվածության հանրապետական ծառայության պետ
Գագիկ Բլեյանը
եւ TACIS-ի «Աջակցություն ՀՀ զբաղվածության քաղաքականությանը» ծրագրի ղեկավար
Հանս Վեգելարը:

Թեման՝ «Գործազրկությունը Հայաստանում. ներկա իրավիճակը եւ հիմնախնդիրները»

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համաշխարհային բանկի IDF դրամաշնորհով իրականացվող «Մշակութային ժառանգության համար նախաձեռնության» ծրագրի շրջանակներում տեխնիկական խորհրդատուի տեղի համար ներկայացվող պահանջները.

- Բարձրագույն կրթություն մշակույթի բնագավառում
- Նվազագույնը՝ 5 տարվա մասնագիտական աշխատանքի փորձ մշակույթի ժառանգության ոլորտում
- Ճարտարապետության եւ ճարտարապետության պատմության իմացություն
- Մշակութային տեղանքների, դրանց կառավարման լիակատար իմացություն
- Ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացությունը պարտադիր է
- Հաշվետվությունների եւ առաջարկությունների նախապատրաստման ունակություններ
- Մարդկանց հետ շփման եւ հաղորդակցման գերազանց ունակություններ:

Փաստաթղթերի (CV) ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 2000 թ. սեպտեմբերի 11-ին, ժամը 18:00:
Երեւան, Կառավարական 3-րդ մասնաշենք
Հեռ. 52 15 05, 52 64 74

«ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»-ը

հայտարարում է 2000-2001 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն:

Ի՞նչ է այս կենտրոնն առաջարկում

- Դասախոսություններ, սեմինարներ, աշխատանքային հանդիպումներ արտասահմանյան տարբեր հայտնի համալսարանների դասախոսների եւ մասնագետների հետ,
- Որեւէ բնագավառում առաջնորդ լինելու համար անհրաժեշտ գիտելիքների եւ փորձի ձեռք բերում,
- Օտարերկրյա մասնագետների հետ փորձի եւ գիտելիքների փոխանակում,
- Ուսանողների համար հետագա ուսման եւ աշխատանքի հնարավորություն (տեղերը սահմանափակ են),
- Դասընթացները անցկացվելու են շաբաթը երկու անգամ, երեկոյան ժամը 19.00-21.30,
- Ծրագիրը բաղկացած է չորս փուլից՝ յուրաքանչյուրը 8-12 շաբաթ տեւողությամբ,
- Յուրաքանչյուր փուլը ավարտելիս ուսանողը կստանա վկայական:

Ո՞վ կարող է դիմել

- Դիմորդի տարիքը սահմանափակված է (21-35 տարեկան),
- Դիմորդը պետք է լինի որեւէ ԲՈՒՀ-ի ուսանող (կրթությունը կշարունակվի զուգահեռ) կամ շրջանավարտ,
- Դիմորդը պետք է ունենա առաջնորդի հատկանիշներ եւ ունակություն:

Ինչպե՞ս կարող եք դիմել

- Անհրաժեշտ դիմումի ձեւերը եւ փաստաթղթերը դիմորդը կարող է ստանալ ս.թ. սեպտեմբերի 5-7-ը, ժամը 13.00 եւ 20.00, «Անի Պլազա» հյուրանոցի «Գառնի» սրահում (2-րդ հարկ): Ստացած ձեւերն ու պահանջվող փաստաթղթերը դիմորդը մինչեւ սեպտեմբերի 16-ը պետք է անձամբ հանձնի հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան-10, Հանրապետության հրապարակ, Կենտրոնական փոստ, նամակների բաժին, փոստարկղ N. 116:

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար կարող եք դիմել էլեկտրոնային հետեւյալ հասցեով կամ հեռախոսահամարով

էլեկտրոնային փոստ՝ **cldyerevan@hotmail.com**
Հեռ. + (374-1) 56-86-33

IBTCI

Enterprise Privatization in the Republic of Armenia
Project Funded by the United States Agency for International Development

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՐՑՈՒՅԹ Է

IBTCI խորհրդատվական ընկերության մասնավորեցման ծրագրի գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանում պետական սեփականություն հանդիսացող ձեռնարկությունների եւ գույքի մասնավորեցման գործընթացի խորհրդանշանի ստեղծման համար:
Խորհրդանշանը պետք է լինի՝

- պարզ եւ արտահայտի մասնավորեցման կառուցողական բնույթը, երկրի առաջընթացը եւ բարեկեցությունը,
- արտահայտի ժամանակի հոգին եւ ուղղությունը,
- հարմար լինի պատկերելու ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության եւ IBTCI-ի հետ համատեղ պաշտոնական փաստաթղթերի եւ տեղեկատուների, գրենական պիտույքների եւ նշանների վրա,
- ցանկացած այլ ուղերձներ ըստ Ձեր հայեցողության:

Հրավիրում ենք Ձեզ ներկայացնել ձեր մտահղացումների էսքիզները: Միեւնույն անձը /կազմակերպությունը/ կարող է ներկայացնել մի քանի առաջարկ: Հաղթողը էսքիզը պետք է բերի վերջնական տեսքի, ինչի համար եւ սահմանված է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք դրամական մրցանակ: Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը **ս.թ. սեպտեմբերի 14-ն է**: Առաջարկները պետք է ներկայացնել փակ ծրարով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով:
Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները ս.թ. սեպտեմբերի 6-ին, ժամը 11-ին հրավիրվում են զրույցի, որը տեղի կունենա ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության նիստերի դահլիճում (Նախարարության 4-րդ հարկում):
Տեղեկացնենք նաեւ, որ նախկին երկու մրցույթներում ոչ մի առաջարկ հաղթող չի ճանաչվել:
Եթե ունեք տեխնիկական հնարավորություն խորհրդանշանը գրենական պիտույքների վրա զետեղելու, կքննարկվի նաեւ այդ առաջարկը:
Հարցերի դեպքում խնդրում ենք դիմել

Հեռ/ֆաքս՝ (374 2) 569 110, 523 759, 151 054
Էլ փոստ՝ ibtcor@arminco.com
Հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության հրապարակ,
Կառավարական 2 տուն
ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն
երրորդ հարկ, 307 սենյակ
Տիգրան Հովհաննիսյան
հասարակական կապերի խորհրդատու

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳԻՐ

1 սեպտեմբեր

9.00, 13.00, 17.00, 21.00, 23.40 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Չեկինյա Գոնզագա»
10.05 Հայոց տաճարներ
10.25 Գ/Ֆ «Տաղանդավոր միստր Ռիփլին»
12.40 Բարի ախորժակ
13.20 Ռուբիկոն+
17.20 Արծաթե բանալի
18.00 Հեռուստասերիալ «Չեկինյա Գոնզագա»
19.00 Հենց այնպես
19.10 Լաբիրինթոս
19.25 Երկիր ավետյաց
19.50 Պարմանի
20.35 Տուն-տունիկ
21.45 Հիթ շքերթ
22.20 Ծիծաղի տուն
23.05 «02»
(Արբանյակային հեռարձակմամբ
23.05 Փաստագրական կինոնկար «Լավաշ»
23.20 Երաժշտական կինոնկար «Երգեհոնային եռապատկեր»)
00.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ
9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.30 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտծրագիր
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Շների աշխարհ»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լրաբեր
20.35 Ռ. Սավիտսկայան. «Հարցեր»
21.20 Օրը
22.30 «Ընտանեկան» լոտո
(24.00 Լրաբեր)
00.15 Գ/Ֆ «Ուղեկիցը»

10.00 Տոմար
19.05 Չղջիկ
19.30, 21.30, 00.00 Սուրհանդակ
20.00 Մուլտֆիլմ
20.10 Մեյ-Դեյ
20.30 Օլյայի օրագիրը
21.00 Ալամբուչիկ
22.05 Գ/Ֆ «Ծայրահեղ միջոցներ» (դետեկտիվ)
00.35 Ակնթարթ
00.40 Մութ սենյակ
Ուրբաթ գիշեր բոլորովին քուն չունեմ: Լ. Ագուտին: Գ/Ֆ «Անմահ սեր»

7.00 Բարի առավոտ
10.00, 16.00, 19.00, 01.25 Նորություններ
10.20 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
16.20 Հրաշքների աշխարհ. «Կոշկավոր կատվի նոր արկածները»
17.45 Համով պատմություններ
17.55 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
19.30 Ջենթլմեն-շոու
20.05 Մարդը եւ օրենքը
20.50 Հրաշքների դաշտ
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/Ֆ «Մնաս բարով, ոստիկան» (դերերում՝ Լ. Վենտուրա, Պ. Դեւայեր, Ֆրանսիա, 1975 թ.)
00.25 Ա. Պետրով. սիրված ֆիլմերի մեղեդիներ
01.40 Գ/Ֆ «Տղամարդը դարչնագույն կոստյումով» (դերերում՝ Ռ. Մակկալահեն, Տ. Ռենդալ, Ս. Ցիմբալիստ, ԱՄՆ, 1988 թ.)

РТР
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
7.15-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.20, 9.30 Ընտանեկան նորություններ
8.15 Մանրամասներ
8.30, 10.15 Սեւով սպիտակի վրա
8.35 Հազար ու մեկ օր
10.35 Մուլտծրագիր
11.00 Սերիալ «Մանուելա»
12.30 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.30 Թոք-շոու «Ի՞նչ է ուզում կինը»
14.00 Հին բնակարան
15.30 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.20 «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.30 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
19.00 PTP-ի փոստը
19.10 Տղամարդը եւ կինը. Նիկոլայ Պետրով
20.00 Սերիալ «Սիրո պատմություն»
21.30 Մանրամասներ
21.55 Մեր գործը. «Եվ նորից դրամական ռեֆորմ»
22.55 «Անշլագ» եւ ընկ.
00.30 «Լուրերից» հետո
00.40 Մարկ Դակասկոսը «Հատուցում» ֆիլմում (ԱՄՆ)
02.20 Հերթապահ բաժանմունք

@rminco Global Telecommunications
Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2: Գրանցման թիվ 65. Դաշտ 69150. Պատվեր 1314 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 31. 08. 2000 Գինը՝ 100 դրամ